

Elsősorban a hadigondozottak kapnak utcai árusítási engedélyt

Május 1-től működik az Országos Hadigondozó Hivatal

Az első hadifogoly-vonat megérkezett Máramarosszigetre

Ujabb szállítmányok Máramarossziget előtt

Befutott

tehát az első 1948-as hadifogoly-szállítmány. S a szerelvények sorozata most már meg sem áll addig, míg ez év őszén az utolsó magyar hadifogoly is hazatér a Szovjetunióból.

A megérkezés egyszerű és sokatmondó ténye mellett lehetetlen észre nem vennünk azokat a napbarnított arcú, egyenes derekú, duzzadó életkedvvel és dolgozni-akarással telt férfiakat, kik leszállnak a vonatról. Igen; nagy dolog hosszú évek után újra hazai földre lépni és már-már közvetlenül közelről érezni a családi tűzhely simogató melegét. De itt ennél is sokkal többről van szó! Arról, hogy az a föld, ahová most visszatérték, — az ő földjük; a gyár, ahol dolgozni fognak — az ő gyáruk: — az ország az övék, dolgozó magyaroké. Az a nagy öröm, az a sugárzó boldogság, amely az arcokon ül, ennek is szól. S ez annyit jelent, hogy megértik — mert saját kárukon és szenvedésükön megtanulták —: az ország sorsának irányítása akkor van jó kezében, ha nem földesurak és bankárok intézik, hanem maga a nép. Az az ösztönös gyűlölet, amit a 40 fokos doni télben éreztek a magyar honvéd — oh, nem az „ellenséggel” — az őket odaküldő Horthy-urak ellen, elkergette mindörökké az átkozott úr, rend világát, hogy elindulassunk a felébredés útján.

Bűnösebb, a nép érdeke ellen való háborúba nem taszítottak még népet, mint a magyart a Szovjetunió ellen. S a választ a nagy miérte, melyen a magyar baka a Donnál és a Dnyepernél tanakodott, a történelem adta meg. Azért kellett sokaknak meghalni, megrokkanni, de kivétel nélkül ázni, fájni, éhezni, hogy Horthyék, Szálasiék fenntartsák a népegyenlőség rendszerét. A Szovjetunió diós hadserege felszabadította hazánkat és a magyar nép legjobbjainak hívására azonnal feltámadt a magyar nép, hogy teljesítse hivatását.

Mind ez már a múlté, mégis örökemlékeztető és aktuális. Országunknak barátai vannak, első helyen éppen az a nép, mely ellen fegyverrel harcoltunk. És ez a körülmény parancsolólag azt írja elő, hogy véglegesen felszámoljunk a múlttal, teljes erőnkkel vegyünk részt a népi demokrácia megszilárdításában. A

Máramaroszigeti kürendeltségünk arról tudósít, hogy szerdán délután befutott Máramarosszigetre az első hadifogoly szállítmány 800 fővel. Az első szerelvényt közvetlen követi a többi szerelvény.

Most kaptuk az értesítést, hogy a szovjet-román határon máris újabb két szerelvény várja a bebocsátást Máramarosszigetre. Az átvéő-tábor teljes készenlétben áll, hogy a beérkező csoportokat azonnal továbbíthassák Debrecen felé. A máramaroszigeti vasútállomá-

son 3 berendezett szerelvény várja, hogy a szélesnyomtávú szovjet-vonalon beérkezett hadifoglyainkat késedelem nélkül Magyarországra szállítsa. Az irányítás szerint az első csoport legkésőbb május 2-án érkezik Debrecenbe.

A Máramarosszigetre érkezett hadifoglyok névsorát és az általuk hozott üzeneteket a Híradó külön repülőgéppjarral hozatja Máramarosszigetről Budapestre.

Az érkező hadifoglyok betürendes, hivatalos névsorát legközelebbi számunkban közöljük

A NÉP ÜNNEPE

Irtta: VÁRNAI VILMOS

A hétköznapok egybefolyó, szürke áradatában piros ünnepnapok emelnek figyelmeztető emlékjeleket. Az emberiség küzdelmes vándorútján megáll az emlék előtt és szíve szerint hódol. Az emberiség régóta vándorol, útján egyre szaporodnak az emlékoszlopok és több-kevesebb joggal, több-kevesebb résztvevővel mutatja be hódolatát az ünnepnappá magasztosodott esemény vagy eszme előtt. Lehet, hogy a számtalan ünnepnap között akad legendáktól és profeciáktól díszítettebb, mint május elseje. Lehet, hogy a számtalan ünnepnap közül akad ünnepélyesebben megrendezett és pompázóbb segédlettel pontifikált, mint május elseje. *De a számtalan ünnepnap közül egy sincs, mely előbb, valóságához kapcsolódóbb lenne, mint május elseje. A közvetlen élet, a hétköznapok egybefolyó szürke áradata ünneplő önmagát pirosbetűs május elsején.* Az ünneplők ün-

nepe vagy Te — május elseje. Mint örök fárosz lángolón, vöröslőn magasodsz ki a piros ünnepnapok közül. Irányt mutatsz a téged ünneplő millióknak és vezeted őket az igaz úton...

Május elsejét nem az egyház és nem valamelyik uralkodóosztály avatta ünneppé. Ellenkezőleg. Május elsejével szemben az egykori uralkodóosztály következetesen ünneprontó magatartást tanusított. *Május elsejét a nép emelte fel a történelem homályából a maga számára, meg-megújuló emlékeztetőül arra az évszázad előtti munkásmegmozdulásra, amikor kipróbálta saját erejét. A nép iktatta törvénybe iratlan, de ércnél maradandóbb törvénybe. És nem pápák és koronás fők, hanem a világ összes munkásainak szolidaritása szentesítette, amikor 1889. évben a párisi nemzetközi munkáskongresszus a világ valamennyi dolgozója számára má-*

jus elsejét a munka ünnepévé nyilvánította.

De a munka ünnepe annyi május elsején keresztül eddig csak előkészítője volt a munka ünnepének igazi megvalósításához. Történelmi kiértékelését legszabatosabban Engels, Marx hű fegyvertársa, adta meg: *„Ez a nap meg fogja győzni a világ összes tőkéseit és földesurait, hogy a világ proletársága valóban egyesült.”* Május elseje kettős lényegét fedte fel Engels ezzel a meghatározással: figyelmeztetést a munkás és a munka viszonyára és állandó figyelmeztetést az osztályharcra.

Május elseje a világ proletárságának seregszemléje lett, élő dokumentálása annak az egyre hatalmasabb erőnek, melyre egy új társadalmi rendszer felépítése bízott. Ezen a napon a világ legkülönbözőbb részein felvonuló munkástömegek katonai egységekké változtak. Egy új, sokszázmilliós hadsereggé, mely felvonultatta

erőit rohamra készen az ellenség ellen. Május elseje gyűjtötte önmagába mindinkább a munkásság erejét, ezen a napon proklamálták az új célkitűzéseket, jelölték meg az új harci frontokat és adtak nyomatékos hangot követeléseiknek. *Minden egyes május elseje frontális támadás volt az elnyomók ellen.* Az első május elseje óta, mely a híressé vált három nyolcas: a nyolc órai munkaidő, a nyolc órai pihenő, a nyolc órai szórakozás kivívásának jegyében állott — minden május elseje a felsorakozott munkásmilliók újabb és újabb harcos jel-szavát termelte ki és tűzte lobogójára.

Es az az erő, amelyet május elseje a proletariátus nyílt tömeg-megmozdulásától kapott, nem foszlott semmivé az ünnepnap elmúltán. Visszasugárzott a hétköznapok egybefolyó szürke áradatába, át meg

(Folytatása a 2. oldalon.)

nép túlnyomó többsége a népi demokrácia visszavonhatatlan híve. A hazatérő hadifoglyok tehát a népi demokráciának Magyarországra tértek vissza. Azok a levelek, határozatok,

követelések, amelyeket hadifogolybajtársaink írtak és mi a HIRADÓ hasábjain közöltünk, nem voltak hiábavalók. Ime, most személyesen győződhetek

meg végre, mit alkotott a nép három év alatt. Szeretettel üdvözljük a hazatérőket és hívjuk a Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetségé zász-

lója alá. Dolgozzanak velünk együtt a népi demokráciáért, a magyar nemzet felvirágoztatásáért. Isten hozott benneteket Bajtársak!

Előfizetőink figyelmébe! Aki névsortközlő különkiadásainkra elő öhajt fizetni, küldjön be 4750 csekk számlánkra tetszésszerű összeget (6 forinttól felfelé) az összeg rendeltetésének megjelölésével, utólagos elszámolásra.

átjárta és a sokszor illegálisba rejtőzni kényszerülő osztályharc gondolatát már csupán nevének említésével is napirenden tartotta. *Hatalmas bázis lett május elseje, elfojthatalan erőforrás.* Hiába alkalmazta az uralkodó kapitalista osztály a megfélemlítés legkegyetlenebb eszközeit, hiába voltak drákói rendszabályok és gyilkos sor-tüzek, a május elsejék növekvő számával együtt növekedett a proletárság harci lendülete.

Soha szebben még nem köszöntött május elseje a magyar munkásságra, mint az idén. A kapitalista kizsákmányolás megszüntetésére, a népszabadság és a nemzeti függetlenség kivívására hazánkban megvívott harc győzedelmes befejezését ünnepeljük.

Május elseje, a munka ünnepe, valóban a munka ünnepevé magasztosult. Itt, ebben az országban, többé már nem a kényszerű munka rabszolgája az ember. Dolgozó népünk már önmagának építi az országot. A hároméves munkaterv segítségével, amikor munkája versenybeállítássalval többet, jobbat, olcsóbbat termel — a maga életét teszi szebbé, jobbá, boldogabbá.

A magyar dolgozók felismerték, hogy felemelkedésük legeredményesebb eszköze a *munkaverseny*, melyen keresztül lehetőség nyílik arra, hogy a hároméves tervet két és fél év alatt valósítsák meg. Megértették, hogy a népi demokrácia új munkamódszereket, új munkamódszereket követel. A népi demokráciában alapvetően megváltozott a munka és a munkás közti viszony. *A munka nem gyűlölt béklyó többé, mely tehetetlené bilincseli a munkást. De segítőkész, mellyel felszabadíthatja önmagát.* Ebben az értelmezésben ünnepeljük az idei május elsejét, mint a diadal-maskodó és örömet adó munka ünnepét.

És ünnepeljük általa azokat, akik ennek a májusi nagy eszmének, az építőmunka megvalósításának hősei. Ünnepeljük az *élmunkásokat. Új sereg-szemlélet avat a mi május elsejünk. Az osztályharc seregszemléje szükségszerűen átfejlődött a munka harcainak seregszemléjévé.* Május 1-én 2000 élmunkást tüntetnek ki a magyar élmunkás-jelvényvel. Ezek a dolgozók, mint a munkában, a májusi felvonulásban is üzemeik élén haladnak, mindenki számára érthető bizonyosságai a munka új értelmezésének.

Igy teljesedett be Engels jóslata: *Ez a nap meg fogja győzni a világ összes tökéseit és földesurait, hogy a világra proletársága valóban egyesült.* De ugyanakkor ez a nap önmagát a proletárságot is meggyőzte arról, hogy valóban a proletárság a jövő hordozója és a jövőért vívott harcában legyőzhetetlen.

VHBSz az ország egyik legnagyobb tömegszervezete

Megyei intézők értekezlete Budapesten

A Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége szüntelen fejlődése, a bajtársak küszöbönálló hazatérése, a május 30-i küldöttközgyűlés kellő előkészítése szükségessé tette a VHBSz vármegyei intézőinek összehívását.

Április 25-én, Budapesten, az Országos Központ felbogarozott és díszített helyiségeiben gyűltek össze a megyei vezetők, hogy megtárgyalják az aktuális szervezeti, szociális, politikai és kulturális feladatokat, egybehangolják eddigi munkájukat, rámutassanak az esetleges hibákra és tapasztalataikkal gazdagítsák egymást.

Délelőtt pontban 10 órakor *Tárlay Ferenc* bajtárs nyitotta meg a gyűlést. Rövid, üdvözlő szavai után *Bányai László*, a népjóléti minisztérium I./2-es hadifogoly osztályának osztályfőnöke emelkedett szószra. Vázolta a VHBSz rövid és dícséretes múltját, majd így folytatta:

— Ennek a Szövetségnek és egyedül ennek a Szövetségnek kell magába tömöríteni mindazokat, akik hadifogságból már hazatértek és ezután hazatérnek, hogy idehaza beálljanak a demokráciáért küzdők sorába.

Megjelölte a VHBSz feladatkörét és feltette a kérdést: mit nyújt a magyar népi demokrácia és a népjóléti tárca e célok elérésére.

— *Olt Károly* miniszter úr a legteljesebb erkölcsi támogatást nyújtja. Ezenfelül azonban a lehetőség keretein belül eddig is megadta azokat az anyagi eszközöket, melyek a kezdet nehézségein átsegítik a Szövetséget — mondotta *Bányai* miniszteri osztályfőnök.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Csertői Oszkár* főtitkár bajtárs politikai beszámolója következett. Ebből az alábbiakat emeljük ki:

— *Annak a helytelen felfogásnak, amely helyenkint a mi nem politikai jellegűnket hangsúlyozta és domborította ki, az lett a következménye, hogy a reakció megkísérelte a Szövetségünkbe való befurakodást és annak eltántorítását a demokráciától.* A bajtársak éberségén múlik, hogy minden ilyen próbálkozást erőteljesen visszaverjünk és megőrizzük soraink tisztaságát. Fokozottabban kell végeznünk felvilágosító munkánkat, hogy elérhessük célkitűzéseinket és biztos támasza lehessünk népi demokráciánknak.

A továbbiakban megjelölte *Csertői* bajtárs az e téren végzendő munkát és tömeges körbe vetett hite tudatában vázolta a további fejlődést.

Dr. Raj Sándor, a VHBSz ügyésze általános figyelem középette a *DESZJOG* munkáját méltatta. Az egész országban működik már a jogvédelmi hálózat, a megyei intézőkön múlik, hogy a kapott felvilágosítások alapján azt felhasználják.

Gubis Ádám Békés vármegye, *Ádány Zsigmond* Bihar vármegye, *Kádas Miklós* Borsod vármegye, *László Sándor* Hajú vármegye nevében szólott hozzá a napirendhez, de több jelentős hozzászólás is elhangzott, melyet e helyen nincs módunk részletesen ismertetni.

A napirend zsúfoltsága egyébként is lehetlenné tette, hogy valamennyi megyei intéző kifejtse véleményét. Ők azonban az Országos Központ osztályvezetőivel folytatott beszélgetésiken tisztázták a vitás kérdéseket.

A délelőtti napirendet *közébed* követte. Délután *Gubis Ádám*, a legjobb vármegye: Békés vármegye intézője elnökölt.

Elsőnek Bocskói Ede országos szervező tartott beszámolót. Rámutatott arra a hibára, hogy a VHBSz nem mindenütt fejlődik egyenletesen.

Megjelölte ennek leküzdésére a feladatot, majd ismertette a legfontosabb szervezési kérdéseket.

Dr. Móró Lajos országos kultúrvezető beszélt ezután. Vázolta azt a sokrétű munkát, amit a VHBSz e téren kifejt.

A felszólalásokat ismét hozzászólások követték, melyből a gyűlés csaknem valamennyi résztvevője kivette a részét. Az ezeken keresztül kialakult képpel kapcsolatban a *HIRADÓ* a jövő hettől kezdődően megszólaltatja az Országos Központ vezetőit azok-

nak a szempontoknak megvilágítására, amelyeknek vezetőiknek kell a VHBSz jövőbeni munkáját.

Este a *Belvárosi Színház* előadását tekintettük meg és a „Vitézek és hősök” osztatlan tetszést aratott.

Az április 25-i értekezlet *valóban fordulópontot* jelentett a VHBSz életében. Rengeteg tanulságot hozott, amelyek további alapul szolgálnak a nagyrahívott Szövetség felemelésére.

Négyszázhusz bajtárs az országos küldöttközgyűlésen

A pontosabban dolgozó vármegyék már ezideig 420 küldött pontos adatait adták még Országos Központunk részére. Mútan ez a szám napról-napra nő. Központunk — tekintettel a munkánk pontos és gondos előkészítésére — a küldöttek bejelentésének határidejét 1948 május 5-ében jelöli meg. A május 5-e után történő bejelentéseket kénytelenek leszünk figyelmen kívül hagyni.

Ezen intézkedésnek oka az, hogy a küldöttek részére a kedvezményes vasúti utazás, az elszállásolás és az étkeztetés elintézése aprólékos előkészítőmunkát igényel.

Ezért felhívjuk megyei vezetéseinket és helyi csoportjainkat, hogy ha ezideig a megyei intézői értekezleten kapott tájékoztatás szerinti küldötteket még nem jelentették volna be, azok adatait sürgősen közöljék Országos Központunk Szervezési Osztályával.

A szentlőrinczi

VHBSz csoport f. hó 18-án, vasárnap jólsikerült bajtársi műsort rendezett. A zsúfolásig megtelt teremben igen nívós műsorral szórakoztatták a bajtársakat és vendégeket. A rendezésért *Dr. Sey, Pongrácz* és *Kovács András* bajtársakat illeti a dícséret. Az esten *Kovács András, Szatnik Ilonka, Breckó Irma, Gergely Edith, Tabi Ibi, Nádas Tiborné* és *Korponay János* bajtársak és bajtársnők adtak elő szavakat, ének-, tánc- és zongoraszámokat igen nagy sikerrel. A műsort reggelig tartó tánc követte. Az est tiszta jövedelmét a most hazatérő hadifoglyok felségélyezésére fordítják.

Új csoportok

alakultak április 22—23. közt.

- Ujszász.
- Moszk. tárház, Budapest.
- Balatonlelle.
- Igrici.
- Beliczay-major.
- Vasvár.
- Gyórszentiván.
- Büdszentmihály.
- Gödreszentmárton.

A Fűzfő-gyártelepi

MNDSZ helyi csoportja otthon-avató ünnepsége alkalmával a hadifoglyok javára rendezett összejövetel tiszta jövedelmét a hazatérők felségélyezésére kívánja fordítani.

Zászlóbontó

ünnepséget rendezett a VHBSz tiszalöki helyi csoportja, melyben résztvettek a helyi pártszerveze-

Még ma
rendelje meg a
VHBSz művészi emléklapettjét!

Ezzel is
támogatja
a hazatérőket!

5 forint beküldése ellenében küldi:
VHBSz Centenárius Emléklapett Bizottság
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

tek, közhivatalok képviselői, társadalmi egyesületek vezetőségei és a község lakossága majdnem teljes létszámban.

A gazdag műsorban felszóllaltak a közigazgatás, a pártok és különböző szervezetek képviselői, üdvözölve a VHBSz-t és annak munkáját.

Mezőkövesd felkészült a hazatérők fogadására

Mezőkövesdi bajtársaink nagy gondot készítették elő a közeljövőben hazatérő hadifoglyok fogadását. A szükséges anyagiak előteremtésére nagykeresetű műsoros táncestélyt rendeztek, amelyet az ott elhangzott beszédek révén összekötöttek a Szövetség célkitűzéseinek és jövőbeni munkájának ismertetésével.

Április 18-án *Hadifogoly-Ofthon* avattak. Ez a környékbeli községekbe érkező bajtársak számára átmeneti szállást és ellátást nyújt. Az ünnepélyes avatáson megjelentek a közéleti vezetők, a hatóságok és pártok kiküldöttjei és elismerőleg nyilatkoztak a mezőkövesdi VHBSz munkájáról.

A miskolci VHBSz gondoskodik a hazatérőkről

Miskolc dolgozói szép példáját adták a volt hadifoglyok megsegítésének. *Kádas Miklós*, a miskolci VHBSz vezetője eljuttatta hozzáik „20 filleres akció”-juk újabb eredményéről szóló beszámolót.

A miskolci *Hercz* dolgozói havi 221 forintot ajánlottak fel a VHBSz-csoportnak a hazatérő hadifoglyok felségélyezésére. Ugyancsak a *Mechanikai-gyár* 650 dolgozója 520 forintot ajánlott fel. A *Magyar Állami Szénbányák* szakmunkásai havonta 1 forintot adnak a miskolci VHBSz-nek, a tanulók 50 fillért és a vezetők 2 forintot. Általában Miskolc városának lakossága legnagyobb készséget mutatja a hadifoglyok ügye iránt. Mit bizonyít ez? Egyrészt azt, hogy Miskolc város közönsége felfogja a kérdés jelentőségét, másrészt azt, hogy a jó munkát végzett miskolci szervezet iránt bizalommal viseltetik. Annál kevésbé értjük, hogy az ódi vasgyár miért zárkózott el a csoport vezetőinek kérésére elől és miért nem volt hajlandó még a legcsekélyebbel is hozzájárulni ahhoz az akcióhoz, amely a hazatérő hadifoglyok felségélyezésére szolgál.

AZ ORSZÁGOS KÖZPONT ÚJ TELEFONSZÁMAI:
139-134. 420-330.

Valamikor réges-régen, napkeleti szép vidéken — így szól a kínai mese — Li Tang, az öreg vadász, gyönyörű aranytollú madarat fogott. Eppen jókor, mert Li Tang már napok óta semmit sem evett és igen éhes volt. Hozzáfogott hát sebtiben, hogy elvágja a madár torkát. — Ne öl meg Li Tang — könyörgött a madár. — Éhes vagyok — felelte a vadász. — Megváltom az életem — folytatta a madár. — Ugyan mit tudnál te nekem adni — válaszolt a vadász. — Az éhség a legnagyobb úr és én éhes vagyok. Mi, akik itt élünk ezen a mocsaras vidéken, mindig éhesek vagyunk. Ezen az átkozott helyen nem terem meg semmi. — Engedj szabadon és ígérem, hogy hozok neked valamit, amivel mindnyájan mindig el tudjátok majd úzni az éhséget — mondta a madár. Li Tang szabadon bocsátotta a madarat és az aranytollú madár alkonyatkor ismét megjelent, fáradtan, csapzottan. Csőrében hófehér magocska csillogott. — Az istenek földjéről hoztam ezt nektek. Vessétek el a mocsárba és meglátjátok, szebb, boldogabb lesz az életetek.

És azóta a kínaiak évente kétszer vetnek és kétszer aratnak megszámlálhatatlan millió szemet abból az egyből, amit az aranytollú madár hozott. Ez a rizs csodája.

Ez a mese most itt nálunk is valósággá vált. Néhány évvel ezelőtt, még kinevették volna azt a gazdát, aki Magyarországon rizst akart volna termelni. A népi demokrácia felvilágosító munkája és a magyar dolgozók akarata azonban a csodát is megvalósította. 1946-ban még csak 2000 kat. holdon termesztettek rizst, az idén már 16.500 kat. hold rizsföldünk van. Ezen a területen hozzávetőlegesen 300.000 mázsa természetesen várható. Aminek értéke meghaladja a 100 millió forintot. Háromszázezer mázsával több élelem, 100 millió forinttal több nemzeti vagyon! Vajjon ki törődött azelőtt az ország urai közül az ilyesmivel? Erdemes egy kicsit elgondolkoznunk a rizs meséjén.

Kissé hiszékenyek odaát Nyugat-Németországban azok az angol bírák. Vagy talán nagyon is jól tudják, hogy mit miért és hogyan higgyenek el. Hamburgban egy asszony került a törvényszék elé, azzal a váddal, hogy a napokban megtartott demokratikus ünnepély alkalmával horogkeresztes zászlót akasztott ki az ablakába. Az asszony azzal védekezett, hogy ő csupán száradni tette ki a frissen mosott zászlót. A bíróság a védekezést elfogadta és az asszonyt felmentette.

Hát — úgy látszik — így is lehet. Mert hiszen tényleg, mi van abban, ha egy szorgalmas háziasszony, költséget és fáradságot nem kímélve, kimossa a szennyesét. Ez csak dícséretre méltó dolog, egy ilyen ritka, remek háziasszony! Aki nem átal meg ünnepnapon is mozi! Hogy ez pont egy demokratikus ünnepnap volt?! És hogy pont egy horogkeresztes lobogót mosott?! Istenkém, három évig hevert a szekrény mögött vagy a padláson, szemétként és porban. Nyilván úgy vélte a jóasszony, hogy most már időszerű kimosni és kiakasztani azt a zászlót. Valószínűleg, az angol és amerikai sajtóból és nyilatkozatokból erre következtetett. Es joggal. Hogy a bírói felmentő ítélet után mit gondolhatott a jóasszony, az nyilvánvaló. Hogy neki volt igaza! És hogy mi mit gondolunk az ítélettel kapcsolatban? Hogy az asszonynak van igaza. Nyugodtan kiakaszthatja azt a véres, gyilkos zászlót. És nemcsak Hamburgban, De Angliában is. És Amerikában is.

Fordulóponton a hadigondozottak szövetségei

Külön cikkben foglalkozott a HIRADÓ azzal az értekezéssel, mely a szövetség központjában folyt le és a hadigondozottak szövetségeinek jövő munkaprogramját hivott megvitatni.

A szövetségi mozgalom mindig a nehézségekkel, gondokkal küzdő

kisemberek önvédelmi fegyvere

volt. Ezen az úton próbálták a kisemberek megvédeni életüket az élet viharaival szemben. A hadigondozott tömegek is azért fordultak olyan nagy figyelemmel a szövetségi élet felé, mert úgy érezték: ez az a fél, melyhez hátukat vetve megállhatnak a fergőgömbök, ez az a támasz, melynek segítségével talán sikert érhetnek el.

A multban

A szövetségi mozgalom már sok csalódást okozott a szövetségben bízó kisembereknek. Ez a reményvesztés leggyakrabban azonban

nem a szövetségek büne, hanem az akkori társadalmi és gazdasági rendszer egyenes következménye volt.

Mi, akik a szövetségünkben tömörülő hatalmas tábor minden baját, mozgalmát élénk figyelemmel kísérjük, már hosszú ideje gondterhelten néztük a hadigondozottak szövetségi mozgalomát. Láttuk annak nehézségeit. Láttuk, hogy a bajok legfőbb kútforrása e területen is az a széleskörűség, az a szerteágazó, mely a mi mozgalmaink általában küzdenek.

Szövetségi mozgalomunk ez a széleskörűség, szerteágazottság nemcsak abban nyilvánult meg, hogy erős és életképes egységes szövetségi helyett öt hadigondozott-jellegű szövetséget „dolgozott”.

Megmutatkozott ez abban is, hogy ezek az egyenként amúgy is kis erőt képviselő egységek saját erőiket azzal is széttagolták, hogy sokat akartak markolni, sok irányban fejtettek ki tevékenységet s így kevés eredményt értek el, vagy éppen semmit sem markoltak.

A mi szövetségi mozgalomunknak nagy baja volt az is, hogy nem tudtunk lépést tartani a Szövetség egyébként öröndetes átalakulásával és így nem tudtuk annak irányvonalát átvenni. A Szövetség átalakulása óta arra vette az irányt, hogy a szerte-folyó segélyezés gyér fillérei helyett a

munkaállítást

sűrű forintjaival segítse a bajtársak minél szélesebb tömegeit. Emellett a fő célkitűzés mellett másodrendű szerepet szánt a segélyezésnek (ami a kérdésnek a munkaképes bajtársainkra vonatkozó részét illeti). Ezzel szemben szövetségi mozgalomunk eddig főleg azzal foglalkozott, hogy olcsó árut iparkodott szerezni a bajtársainknak, de

elhatározta azt, hogy nekik munkaalkalmakat teremtsen

vagy meglévő megélhetésüket megvédje. Így a szövetségi és a szövetségi hadigondozott-mozgalom útjai ellentétes irányt vettek.

A fentiekben említett értekezlet is bebizonyította, hogy helyes volt a Szövetség vezetőinek álláspontja: össze kell egyeztetni a kétféle, de egy célú mozgalom irányelveit. Az is bebizonyosodott, hogy a szövetségi mozgalomnak kell politikát változtatni és neki kell ezt a szövetségi mozgalomra is érvényesíteni.

A magyar nemzetgazdaság jövő fejlődési iránya és ezen belül a szövetségi mozgalom várható alakulása is azt kívánja tőlünk, hogy ne a fogyasztási szövetségek építésével bajlódjunk, mert ez nem a mi feladatunk. Ez a nagy tökérejtű, speciális fogyasztási célra alakult szövetségek do'ga. A fogyasztói általános érdekek nem különleges hadigondozási érdekek, azért mi nyugodtan beléphetünk és lépünk is be bármely nagy fogyasztási szövetségbe (mint az Áfeszba, Hangyába, stb.) De erősíteni kell azokat a hadigondozotti szövetségeket, me-

Május 1-től november 1-ig az Országos Hadigondozó Hivatal átveszi a hadigondozási ügyek intézését

A Híradó április 17-i számában jelentettük, hogy a Gazdasági Főtanács a hadigondozási ügyeknek eddig sok hivatalra ágazó munkáját központosítja és a népjóléti minisztérium felügyelete alatt

Országos Hadigondozó Hivatalt állít fel.

Multheti számunkban részletekben ismertettük e nagyfontosságú intézkedést és ismertettük ennek a központi szervnek fontos hatáskörét is.

Jeleztük akkor, hogy a hivatal felállítására már a közeljövőben sor kerül. Most hivatalos jelentés arról számol be, hogy

az Országos Hadigondozó Hivatal már május 1-én megkezdte működését

és előre megállapított rendszer szerint, az ország területét szakaszokra osztva ez év november 1-ig az egész ország hadigondozási ügyei ebben a hivatalban futnak össze.

A terület beosztása a következő:

Még április hó folyamán a 100 %-os hadirokkantakra vonatkozó intézkedéseket átveszi. Május 1-től kezdődően történik meg Budapest székesfőváros területének átvétele, majd a továbbiakban június 1-től Budapest környéke és Pestvármegye, július 1-től Csongrád, Csanád, Torontál Bács-Bodrog és Bihar vármegyék, valamint Szeged, Hódmezővásárhely és Baja városok, Augustus hónapban Szolnok, Hajdú, Szabolcs, Szalmár és Zemplén vármegyék és Debrecen városa. Szeptember 1-től: Abaúj-Gönc, Heves, Nógrád-Hont, Komárom-Esztergom, Győr-Ménfőcsanak, Sopron, Vas, Veszprém és Borsod vármegyék, valamint Miskolc, Győr és Komárom városok, végül Fejér, Zala, Somogy, Tolna és Baranya vármegyék, valamint Székesfehérvár és Pécs hadigondozási ügyeinek átvétele.

Az Országos Hadigondozó Hivatal felállítását, az ezzel kapcsolatos teendők nagy munkatempójú keresztülvitele erénye a magyar kormányzatnak. Eredményeit a hadigondozottak látják ügyeik gyors és pontos elintézésében.

Jelentős eredmények a helyfoglalási engedély és az ujságárusítás frontján

A helyfoglalási engedélyek revíziója ügyében folytatott tárgyalásokat siker koronázta. Dr. Szász László miniszteri biztos, Koós Zoltán és Boros Imre bajtársaink a hadigondozottak érdekében kifejtett munkássága újabb lépéssel vitte előre az érdekelt hadigondozottak ügyét. Rajk László belügyminiszter 458.413/1948. IV. 2. sz. rendeletével, melyet Budapest székesfőváros polgármesteréhez intézett, újból szabályozta a közterületfoglalási engedély kiadásánál követhető eljárást. Mielőtt utcai árusítási engedéllyel rendelkező, vagy azt elvenni akaró bajtársaink számára ismertetnénk a fontos rendeletet, közöljük a kiadványunk Marinovich Marcell rendelőredezésnek, aki munkájával és megértésével támogatta ez ügyben eljáró bajtársainkat.

Budapest Székesfőváros területén utcai árusítás céljaira legfeljebb 800 közterületfoglalást lehet engedélyezni. Ilyen területfoglalási engedélyt csak csökkent munkaképességű személyek kaphatnak. Az engedélyek kiadásánál elsőbbségi joguk van a hadigondozottaknak, hadirokkantaknak, hadjövvegyeknek és hadiárvaiknak, valamint a háborús polgári rokkantoknak. Más, csökkent keresőképességű egyének részére árusítás céljaira engedélyt adni csak akkor lehet, ha az üresedésben lévő árusítóhelyre hadigondozott jelentkező nincs. A közterületfoglalási engedély megadása előtt, a hadigondozottak hivatalos érdekképviseletének (jelenleg HONSZ) véleményét meg kell hallgatni.

Ha hadjövvegy kerseti típusú férfithez megy férjhez, engedélyt a házasságkötés napjától számított 6 hónapig megtarthatja.

Valamely utcai árusítóhely megüresedése esetében az új jelentkezőkkel szemben elsőbbségi előnyük van azoknak a hadigondozott utcai árusoknak, akik más kevésbé forgalmas helyen már hosszabb ideje árusítanak.

Ügynevezett főútvonalakon csak hadigondozottak és háborús polgári gondozottak részére lehet helyfoglalást engedélyezni.

Az árusító helyeket az utcakereszteztől legalább 10 méter távolságra kell elhelyezni, hadigondozottak — ha ezt a helyi viszonyok a közlekedés biztonságának veszélyeztetése nélkül lehetővé teszik — a saroktól 3 méterre kaphatják az engedélyt. A hadigondozottak árusító fiúlkáin azt a körülményt, hogy az engedélyes hadigondozott, a hadigondozottak hivatalos érdekképviselete által rendszeresített táblán jelezni kell.

A felülvizsgált közterületfoglalási engedélyeket 1948 augusztus

lyek hivatottak minél több hadigondozottat foglalkoztatni, minél több hadigondozott kis-éxisztenciának megvédését keresztül vinni.

Támogatjuk

tehát a Hadigondozottak Szövetsége által az olyan szövetségeket, melyek foglalkoztató üzemeiket létesítenek hadigondozottak részére, melyek azonos foglalko-

zásokkal foglalkoznak, az árusítókra vonatkozó záradékkal kell Budapest székesfőváros polgármesterének ellátnia. Az a 70-80 árusító helyet, melyet a felülvizsgálat során át-helyeztek, továbbá villamos és autóbusz megállónál lévő árusítóhelyeket, Budapest székesfőváros polgármestere a budapesti főkapitányság igazgatásrendészeti osztályának vezetőjével és a HONSZ miniszteri biztosával együtt újból felülvizsgálja. Amennyiben arra a helyi viszonyok lehetőséget nyújtanak, ezeket az utcai árusokat abban az esetben, ha hadigondozottak, illetőleg háborús polgári gondozottak, lehetőleg eredeti helyükre helyezi vissza, illetve eredeti helyükön hagyja meg.

A RENDELET SZABALYOZZA A KÖZTERÜLETEN VALÓ UJSÁGÁRUSÍTÁST IS.

Azok az ujságárusok, akik állványról árusítanak, a polgármestertől közterületfoglalási engedélyt kötelesek kérni. Az ujságárusító állványokat megadott méret és kivitel szerint kell elkészíteni. Gyalogjárdák szélén elhelyezett állványokat a saroktól 10 m. távolságra kell felállítani, ezt a távolságot hadigondozottnál az engedélyező hatóságok 3 méterre szállíthatják le. A házak fala mentén elhelyezett állványokra ez a korlátozó rendelkezés nem vonatkozik. Rókkantsoknak közterületfoglalási engedélyre nincs szükségük.

Az ujságárusok részére adandó közterületfoglalási engedélyk ügyében a Hírlap Terjesztő Munkások Szabad Szervezetének (Budapest, VIII., József-körút 19) véleményét meg kell hallgatni. Az ujságárusító állványok számára kiadandó helyfoglalási engedélyk számát egyelőre korlátozni nem szükséges.

A Magyar Hadigondozottak Szövetségének új vezetősége szünet nélkül dolgozik a hadigondozottak jobb megélhetéséért. A demokratikus átszervezés már most mutatja eredményeit. A Magyar Hadigondozottak Szövetségének erősödése biztosítani fogja minden hadigondozottnak a megélhetését.

A közönyösök, a szervezkedésel nem törődő bajtársak gondolkodjanak!

DR. ANDOCSY BÉLA.

Helyreigazítás

Multheti lapszámunkban a csoport-hírek közt XII. kerületi csoport helyett lévesen XIII. ker. csoport szerepelt. Noha a tévedés a tudósítás tartalmából nyilvánvaló, mégis szükségesnek tartjuk az elírást helyreigazítani.

zóna hadigondozottakat összefogva, nekik munkaalkalmat, értékesítési lehetőséget, olcsó anyag vagy árubeszerzést biztosítanak. Támogatni fogjuk továbbá a szövetségek együttműködését és egyesülési szándékukat, segíteni fogjuk őket abban, hogy specializálódni tudjanak bizonyos feladatok elvégzésére.

Támogatni fogjuk őket mind-

Miskolc

dolgozó hadigondozottjai arra való hivatkozással, hogy a hadigondozottak az imperialista háborúk legszerecsényesebb áldozatait, beadvánnyal fordultak a Szakszervezeti Tanácshoz, hogy részükre alacsonyabb és kedvezményesebb járulékcsoportot állapítson meg. Minthogy a kérés teljesítése csupán lényegtelen bevételcsökkenést jelentene a Szaktanács részére, reméljük, hogy bajtársaink méltánylandó kérélmé meghallgatására talál.

Vácott

már az új ideiglenes vezetőség rendezésében tartotta nagygyűlését az ujjászervezet csoport. A jól sikerült gyűlést Szőke Sándor bajtársunk vezette le, aki már 1919. óta vesztékenny részt a munkásmozgalomban. Az intézőbizottság többi tagja: Serej József, Hirschfeld Márk, ifj. Tomeg Ferenc és Kurdi József, mindannyian kétkezi dolgozók, akik bizton megállják helyüket a rájuk bízott fontos poszton.

Szekszárdi

törpebirtokos hadigondozott bajtársainknak — főleg az özvegyeknek — az az óhajuk, hogy vegyék fel őket a földműves szövetségek tagjai sorába, még akkor is, ha nem a földreform útján jutottak földhöz s így nem újbirtokosok.

A szekszárdi bajtársainknak és az ország más területeire is ez ügyben érdekelt bajtársainknak az: üzenjük, hogy Koós Zoltán országos főtítkár

addig, míg alkalmazkodni tudnak szövetségünk munkájához, a helyes hadigondozotti érdekekhez. Bizunk abban, hogy mindvégig támogathatjuk őket, mert nem térnek el ettől a vonaltól. És ha nem térnek el ettől, akkor biztos a siker, mert rajtunk kívül minden hatóságí szerv és a bajtársi tömegek támogatását is maguk mögött érezhetik.

Koós Zoltán.

Nyílt levél

Koós Zoltán bajtársához

„Egységes hadigondozott táborról és közvélemény” c. cikkedhez őszintén gratulálok. En 30 éve akarom a hadigondozottak közt az egységet megteremteni és ezzel a céllal kezdtem meg működésemet a felszabaduláskor. Akkor azt kérdezte egyik bajtársam: hogyan akarom megoldani a hadigondozottak problémáit. Amikor elmondtam tervemet, azt a választ kaptam, hogy nem fog sikerülni. És igaza volt! Ezt legutóbbi tapasztalatom is bizonyítja. Amikor Szombathelyen a hadigondozottak száma 1.200, akkor én, — aki azt mondhatnám, hogy helyi viszonylatban minden megoldásra váró súlyos kérdést megoldok, az érdekszervezet felkapcsolásában csak 260 aláírást tudtam összehozni, az ez ügyben közzétett többszöri újsághirdetések ellenére.

Most engedd meg, hogy neked tegyem fel ezt a kérdést. En a kérdés megoldásának nehézségét abban látom, hogy azok a bajtársak, akiknek sikerült az életben elhelyezkedni, nem törődnek azokkal, akiket az élet eljuttat. Pedig milyen nagy horderejű kérdéseket lehetne megoldani, ha az általad is óhajtott egységet meg lehetne teremteni! Ha a hadigondozottak átérznék hatalmas erejüket, nem volna akadályuk ebben a társadalmi osztályban az életnívó felemelésének.

Meg kell adni a lehetőséget ahhoz, hogy nézeteinket egymással megvitatassuk és teremtsünk egy általánosan elfogadott álláspontot, hogy a hadigondozottak nagy és sürgős szociális kérdéseit minél előbb tető alá hozzuk. Fogjunk össze ebben a kérdésben és ne engedjük, hogy mindenki a maga külön útját járja, hanem legyen a hadigondozottaknak egy központi szerve, amely kizárólag hivatott az illetékesekkel tárgyalni és megállapodni.

Kezdjük meg, talán sikerül az, ami 30 éven át nem sikerült.

Bajtársi üdvözléssel
Zsoldos János
Ügyvezető.

MI UJSÁG?

bajtársunk éppen most ferasodik az ügy kedvező eljntésén s az eredményt a HIRADÓ fogja elsőnek jelenteni.

MÁJUS 1.

minden dolgozó örömmüvepe. Aki csak tud ezen a napon vidáman, emelkedett hangulatban vesz részt a nagy felvonulásban. Eből a mindent átfogó örömmüvep, mi, hadigondozottak is kivesszük a részünket. Rendezési okok miatt nem vonulhatunk fel mindannyian együtt, de minden csoport a saját kerületén belül induljon külön. Vigyünk zászlókat, képeket, feliratokat, hogy a menet színes és tetszetős legyen. Ne menjünk némán, unottan, hanem vidám énekkel, derűsen, hiszen a dolgozók nagy győzelmi seregszemléjén vagyunk! Jelszavaink legyenek:

Eljen a béke legfőbb óre: a Szovjetunió!

A hadirokkantak a háborús usztók áldozata!

A népi demokrácia megbecsül, munkát ad, felemel!

Az idén a központból is indul egy u. n. „mintacsoport”. Akik ezzel a csoporttal vonulnak ki, reggel 1/9 órakor gyülekezzenek a Horváth-utcai székházban. Bajtársak, kellemes szórakozást!

— Utcai tüccarúsításra a Bánd-főle kenyérgyárban VII., Kazinczy-u. 48-50. jelentkezhetnek utcai árusítási engedélyre rendelkező bajtársaink. Ugyane munkára alkalmaz hadigondozottakat a VI., Kazár-u. 9. sz. alatt lévő Kiss-féle péktüzem, mely szükség esetén az árusítási engedélyt is megszerzik.

MAGYAR HADIROKKANT HADIFOGLYA HIRADÓ

1948. április 30.

3

Szegedi

csoporthoz 3 hónapos munkatervében is a munkanélküli hadigondozottak munkához-juttatása a főcél. Ezzel kapcsolatban a helyi szakmaközi munkaközvetítővel léptek összeköttetésbe, hogy a 10 százalékos kötelező alkalmaztatás betartásával közel 100 fős munkanélküli csapatot állítsanak fel.

Atképző tanfolyamok propagálása. A taglétszám növelése házi agítási útján.

Előfizetés gyűjtése a „Híradó” részére, hogy minden hadigondozott az öt érdeklős kérdés-kérdés viszonylatban is megfelelő tájékozódást szerezzon.

NÓMOZGALOM

Ezt a mai kis írást nem akarom megint a szervezési kérdésekkel megtölteni. Beszéljünk inkább egy keveset a nők problémáiról. Mikor ezt megkezdjük, nem lehetünk el szónékluk a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének a közelmúltban lezajlott II. országos találkozója mellett. Mint az ottani felszólalásokból hallottuk, az eddig külön utakon járt nőszervezetek csatlakoztak a magyar nők egyesített táborához, mert így jobban meg tudják védeni érdekeiket és hathatósabb támaszal lehetnek a demokratikus államok bekezdésében.

Mi, hadigondozott nők is élvezni akarjuk ennek a hatalmas egységnek az előnyeit. Csatlakozni kívánunk az egységes magyar nőmozgalomhoz. Ez nem jelenti azt, hogy mint érdekképviseleti szerv ne a Hadigondozottak Szövetségéhez tartozunk, de minden érdeknél támogatni akarjuk azokat a feladatokat, melyeket a II. országos találkozó a magyar nők maguk elé állítottak. Tudom, sokan most arra gondolnak, hogy beszélni lehet, de előbb adjatok kegyelmet. Bajtársak, ezen a vonalon sem alszunk, de nem megy olyan gyorsan a megoldás, mint ahogyan azt szeretnénk.

Örömmel számolhatok be arról, hogy legutóbb Csillaghegyen tett látogatásom alkalmával egy csoportnapon vettem részt, ahol sok hasznos újat tapasztaltam. Napokon belül megindítjuk — a VI. és VII. kerületet összevonva — hancsóból készült kosarak (strandtáska, papucs, lábezényes, oldaltáska, stb.) fonását, és ezzel rövid idő alatt már némi keresethez juthatnak bajtársaink. Nem hanyagoljuk el a további szakmai atképzéseket sem, de látunk kell a bajtársak segítőkészségét is. Gondolunk arra is, hogyan állnak munkába azok a bajtársak, akiknek gyerekeik van. Az atképzési tanfolyam nem vesz több időt igénybe, mint napi 2-3 óra. Hiszem, hogy a gyerekeink elhelyezése most sem fog nehezebben menni, mintha valami más ügyes-bajos dolgnak volna, mert ennek a lebonyolításához is szükség van napi 2-3 órára. Azok a gyerekek, akik iskolába járnak, ugyanis eltölthetik az idejüket a napköziben, kisebbek az óvodában. A munkaalkalmak felkutatására is megindult a mozgalom.

Bajtársak! Kell még egy külön kis dolgot is elmesélnem. Mint fentebb említettem, Csillaghegyen sok újat és a bajtársi összefogás légszebb példáját láttam. Mikor a vasúttól a székházig mentem, — mely székházat a hadigondozottak saját maguk, rohammunkával építették fel. — láttam az úton, hogy pottogatótt kukoricát árul egy asszonytársunk. Az értekezlet megnyitása-kor, ott ült az első sorban. Mikor hazafelé mentem, megint kint találtam az utcán. A kenyérkereső pozícióját hagyta ott, azért, hogy résztvegyen az összejövetelen és hallja: milyen munka az, amelyet a vezetőség a bajtársak részére elvégzendő feladatként elsorolt. Ez mutatja az összetartozás és együttérzés légszebb példáját. Bajtársak, tanuljunk ebből!

A dolgozó asszony konyhája is komoly kérdés. Ezt úgy gondoljuk megoldani, hogy mindenki, aki valamilyen könnyen elkészíthető és olcsó étel elkészítési módját tudja, adja le a Hadigondozottak Nőrovata részére. Bp., VIII., Horánszky-utca 24. szám.

Várnainé.

A taggyűléseken mind hadigondozottak, mind politikai kérdésekről aktuális beszámolók tartása.

A szövetségi mozgalom népszerűsítése.

A 680 kötetes könyvtár kikövetése demokratikus írók könyveivel.

A csoport létszámához és jelenlétéhez mért részvételt a május 1-én munkanapra.

A dohányárús-hadigondozottak bekapcsolása, akik egy havi keresetük egyharmadát máris felajánlották a görög szabadságharcosok, az árvakárosok és a munkanélküliek megsegítésére.

Hadizövegek részére is ingyenes orvosi rendelés megszervezése.

A legeredményesebben dolgozó hadizövegek, hadirokkantok 100 forint jutalom felajánlása a szakszervezet útján.

Hadizövegeink bekapcsolása, az MNDSZ-szel való kapcsolat megteremtése. Nyári gyermeknyaralási akció a szegedi gyermekstrandon.

Ráutalt szegénysorsú beteg tagjaink ellátó havi segélyezése.

A dohányárúsok közgyűlése

Rendkívüli közgyűlést tartottak az elmúlt vasárnap a dohányárúsok, melyen hatalmas tömegben jelentek meg az érdekeltek. Az összejövetel tárgya új, a kor kívánalmainak megfelelő vezetőség választása és döntés a KisOSZ-hoz, a kiskereskedők és kisiparosok csúcsszervezetéhez való csatlakozás ügyében.

Ez utóbbi kérdést Jász Ferenc és Szabó Alfréd világlították meg. Rámutattak arra, hogy a csúcsszervezethez való csatlakozás végre lehetővé teszi a Dohányárúsok Országos Szövetsége alapszabályainak elfogadtatását és egyben a KisOSZ révén erősebb kezek fogják képviselni és így érvényre juttatni a dohányárúsok jogos érdekeit. Viszont a csatlakozás nem érinti semmiben sem a szövetség önkormányzatát, de vagyonkezelésébe sem jelent befolyást. Ezzel szemben óriási előnyt jelent a szövetség tagjaira, mert többek között megvalósítja részükre a régóta vágyott társadalombiztosítás problémáját is.

Felvilágosító szavak nyomán a közgyűlés a csatlakozást egyhangúan kimondta.

Nem volt azonban ily tökéletesen egyöntetű — és erre itt rá kell mutatnunk a régi vezetőség lemondásának elfogadása. Ez egyébként érthető és nem lep meg azokat, akik tudják, hogy a dohányárúsok között még ma is szép számmal vannak, akiket az elmúlt negyedszázad dicstelen rezsimei különféle kéles vagy nem is kétes érdemeikért, ellenforradalmi mult és tevékenység jutalmazásul vagy nagynatalmú urak rokoni és egyéb pártfogójaként, nem egyszer nyugdíjkiegészítéssel, urambátyám alapon hejyeztek be, mondani sem

Csillaghegyi

csoporthoz eddig végzett eredményes és dicserendő munkájáról ugyanakkor közölte alant munkatervét, melyet ezévi augusztus 1-ig kíván megvalósítani, s mellyel a munkaversenyben óhajtatja résztvenni.

1. A járáshoz tartozó Szentendrei város hadigondozottainak teljes be- szervezése.

2. Szociális környezettanulmányok végzése a járás területén lakó mintegy 7100 hadigondozottal.

3. A járás 16 községében hadigondozottak részére díjmentes orvosi ellátás.

4. A hadigondozottak munkaadóiták atképző tanfolyamok útján és a koldulás megszüntetése.

5. Ismerkedési estélyek tartása, teadélutánok rendezése, gyerekek részére bábszínház felállítása.

6. A járási csoport könyvtárának kikövetése 100 könyvvel.

7. Demokratikus filmek ismertetése keskeny filmen.

8. A járási székház bekerítése és a belső munkálatok elvégzése.

9. Minden hónapban ismeretterjesztő előadások tartása.

10. A tél hónapokra hatósági támogatás nélkül nád, és szalmafonó tanfolyam előkészítése a költségek biztosításával.

kell, hogy éppen a legjövendőbb trafikokba. És az úri Magyarországon a kreatív részben még ma is a jó és biztos megélhetési jelentő áruddakban vannak, akkor, amikor a hadirokkantakat még mindig nem tudjuk a koldulás sarkokról munkába helyezni, rokkantságuknak megfelelő kereseti alkalmakhoz jutni.

Ternézetes, hogy ezek a trafikok inkább a hároméves előtti megválasztott régi vezetőséghez ragaszkodnak, mert abba, főként a választmányba, a demokratikus és az özszeség érdekében tevékenykedő bajtársak közé annakidején óhatatlanul bekerültek minden szociális gondoskodás kerékkötői és a népi demokrácia többé-kévesbé titkos ellenzői is.

A közgyűlés azonban felhívta a néhány okvetellenkedőt és közmegelegedésre megválasztotta az új tisztviselőket, melyek összejötték biztosték nekünk, a Magyar Hadigondozott Szövetségnek és lapunknak is arra, hogy a dohányárús társadalom — melynek zöme 70-75 százaléka hadigondozottakból áll — önzetlen és áldozatos munkát vállaló, a köztér dolgozni akaró és tudó bajtársak kezébe kerül.

A megválasztott új vezetőségi tagok a következők:

Elnök: Jász Ferenc, törvényhatósági biztostási tag. Elnökhelyettes: Zaboly Gergely, ügyvezető elnök: Vágány Gábor.

Alrelőkör: Domanovszky Albert, Nikolovits Dező, dr. Rusnyák István.

Jegyzők: öv. Koppel Árpád és öv. Roskó László.

Sajtóbiztostási tagok: Rényi István, Sebes Árpád és Siklós József.

PANASZLÁDA

Sátoralatti helyen az a panasz, hogy az ottani dohánygyárban a tisztségviselő arányosm még ma sincs betöltve. Ezért a csoport vezetősége beadvánnyal fordult a Dohányárúsok központi igazgatóságához, hogy rendelje el az ügy kivizsgálását s annak eredményéhez mérten intézkedjék a 10 százalékos arányszám betöltésére. Annál is inkább jogosnak vélik a kívánság teljesítését, mert egyes ottani családokból 2-3 munkára is alkalmas, egészséges, ép családtag is kapott alkalmazást, ugyanakkor, amikor ezzel éhez a hadigondozottakat kizárnak a munkahelyeségből.

Cegléd László margitszigeti üzemi tisztviselő bajtársunk hozzánk továbbítja több hadigondozott panaszát, akik azt nehezményezik, hogy amikor még annyi a munka, nélküli hadirokkant, akkor a szigeten lévő fürdők nyugdíjas kabinosokat és egyéb ngyanésak nyugdíjas kizolgálozómélyzetet alkalmaznak. Akad olyan kabinos is, — írja —

aki egy nyáron több ezer forintot keresett meg a nyugdíja mellett.

Nem tartja továbbá a demokrácia idején megfelelőnek, hogy még mindig külön tiszt és külön legénységi minősítés és járadék legyen. Szükségesnek tartja az első világháborús hadirokkantok felülvizsgálatát, mert jól tudjuk, hogy a fasiszta időkben hányan szereztek jogosulatlannal hadigondozási igazolványt.

Értesítés

A Magyar Hadirokkant, Hadifogoly HIRADÓ hadigondozott tanácsadó irodája, amely eddig szerkesztőségünkben dolgozott Didek Lajos bajtárs vezetésével, a HONSZ Központ székházába Bpest VIII., Horánszky u. 24. szám) költözött. Hadigondozott bajtársaink ezentúl levélben vagy személyesen oda forduljanak tanácsért.

Az üllői Honsz csoport f. hó 24-én tagértekezletet tartott a hadigondozott ügyek ismertetése és az ideiglenes vezetőség kijelölésére. Az értekezletet Didek István bajtárs nyitotta meg, majd felkérte a központ részéről kiküldött Rippner, Farkas bajtársunkat, hogy az előadását tartsa meg. Rippner bajtárs többek között ismertetette a Horthy-éra Honsz vezetőinek hibáit és büneit, majd rátért az előző vezetőség helytelen, antidemokratikus vezetésére, amely szükségessé tette az egész Honsz gyökeres átszervezését.

Ez a folyamat sikeresen halad előre és így remélhetjük, hogy az új vezetőség által elért eddigi eredmények még nagyobb mértékben megvalósulnak az ország gazdasági helyzetének javulásával. Az értekezleten megjelent: dr. Erdélyi Lajos községi főjegyző és dr. M. K. P. részéről Lenz József vezetőségi tag, valamint igen sok volt hadifogoly. Az utóbbiak elkeseredve panaszolták házhelyjuttatási sérelmüket. Rippner és Didek István bajtárs eljárására Erdélyi főjegyző ígéretet tett, hogy a volt hadifoglyok és hadigondozottak házhelyjuttatását a legmegtámasztottabban fogják elintézni. Az új vezetőség tagjai lettek: Didek István, öv. Tordai István, Csaba István, Nográdi István bajtársak.

A volt hadifogoly bajtársak szintén intézőbiztostságot választottak. Szegedn több száz hadigondozott és hadirokkant vett részt vasárnap délután a munkaspártok által számukra rendezett ülésen. Szöke István bajtárs elnöki megnyitóját után Tombác Imre bajtárs az egységbiztostságról kijelentette, hogy olyan társadalmat teremtenék, amelyben többé nem lesz hadigondozott. A demokrácia a háború előzeteiről nem segélyezés útján fog gondoskodni, hanem munkához, egzisztenciához kívánja őket juttatni.

Ezután Lóránd István bajtárs, a Honsz központi kiküldöttje bírálta a főként jobboldali szociáldemokraták befolyása alatt álló régi szövetség működését, majd a megalakítás alatt álló új szervezetet, a Magyar Hadirokkantak és Hadizövegek Szövetségének programját ismertetve. Végül Kelemen Oskár bajtárs a szegedi csoport háromnapos munkaprogramját változta, amely elsősorban a hadigondozottak munkaadóiták tartalmazza és felszólította a hadigondozottakat, hogy igyekezzenek a Magyar Dolgozók Pártjának méltó tagjaivá válni.

A kultúrnap keretében az Elelmezési Munkások csoportja egy egyfelvonásost mutatott be nagy sikerrel.

Nagykanizsán a csoport vezetősége és a csoport kebelében megalakított Maort üzemi csoport vezetőségi tagjai közös megbeszélést tartottak. Fodor Béla bajtárs a csoport részéről ismertette, hogy a mai követeleményeknek megfelelően a hadigondozottak érdekeinek megvédése céljából minden jelentősebb üzemben üzemi hadigondozott csoportot állítanak fel. E célból létesítették a Maortnál is a csoportot, hogy ott szociális és gazdasági tevékenységet fejtsen ki.

E csoport első feladata, hogy a vállalatnál dolgozó, szellemi és fizikai munkát végző bajtársak és bajtársnők kötelesek az üzemi csoportba lépni. A csoport viszont köteles saját hatáskörében mind szociális, mind gazdasági téren a legmesszebbmenő tevékenységet kifejteni a közösség érdekében. Fodor Béla Imre nyomtatékosan felhívta az üzemi csoport vezetőségét arra, hogy a vállalat szociális ténykedését különös figyelemmel kísérjék. Tartson az üzemi biztostság havonta legalább egyszer értekezletet és panasznapot. Elengedhetetlennek véli, hogy a csoport és az üzemi biztostság egyetértően, közös akarral működjen.

Nagyjelentőségűnek tartjuk nagykanizsai bajtársaink szempontjából a Maort üzemi csoport megalakulását és még fontosabbnak azt, hogy fentvált tervetket céltudatosan keresszük a győzelem felé. Remélhetően a Maort üzemi csoport megalakulását és még fontosabbnak azt, hogy fentvált tervetket céltudatosan keresszük a győzelem felé. Remélhetően a Maort üzemi csoport megalakulását és még fontosabbnak azt, hogy fentvált tervetket céltudatosan keresszük a győzelem felé.

Nagyjelentőségűnek tartjuk nagykanizsai bajtársaink szempontjából a Maort üzemi csoport megalakulását és még fontosabbnak azt, hogy fentvált tervetket céltudatosan keresszük a győzelem felé. Remélhetően a Maort üzemi csoport megalakulását és még fontosabbnak azt, hogy fentvált tervetket céltudatosan keresszük a győzelem felé.

kai helyzetével. Kiemelte a két munkaspárt egyesítésével és az üzemi államotásával elért nagy politikai és gazdasági eredményeket. Külpolitikai ismeretek felújítása során szembeállította a nyugati államok háborút előkészítő tevékenységét, a mi békét biztosító munkánknak.

— Nekünk főfeladatunk — mondta — a jelenlegi társadalmi fejlődésbe belilleszkedni. A Honsz régi vezetőségének hibáit bírálva, határozta meg a jövő feladataink irányvonalát. Régen helyes volt, hogy a szövetségtől távol tartották a politikát. Ma már a politika szoros kapcsolata munkánknak. Működünk együtt a demokratikus pártokkal és megmozdulásokban vegyünk részt, hogy ezen keresztül is és az egész társadalom megérthesse minket. Munkánk első állomása a megyei főcsoport megszervezése, melynek feladata lesz az új problémák ismertetése és az új szemlélet bevezetése a gondozottak társadalmába, azonkívül a kapcsolatok fenntartása a szövetség és a gondozottak tömege között. Tartunk egy megyei konferenciát, melyben ismertetjük a szövetség működésében történt változást és jelöljük ki egy küldöttséget, amely majd képviselni fogja a megye gondozottait a nyári folyamán megtartandó országos értekezleten.

Felkérte a csoportot, hogy tartson szoros kapcsolatot a Híradóval. Irjunk minél többet bajainkról, terveinkről és elért munkánkról eredményeinkről. Terjesszük minél nagyobb számban hivatalos lapunkat, a Híradót, mert ez alapvetően fontos a közösségért folytatott munkánk érdekében.

Koós Zoltán bajtárs magas színvonalú, értékes előadása után Nagy Antal ügyvezető elnök bajtárs megköszönte az értékes tájékoztatást. Hangsúlyozta, hogy most már gyakorlatilag is tapasztalni az országos vezetőségben megindult tisztulási folyamatot, amelyet itt Salgótarjánban a csoport kebelén belül már 1945. évben végrehajtott azóta is ebben a demokratikus szemléletben működik, bár nagyon hiányzott a most már újjászervezés alatt álló szövetségünk központi irányítása, amely megerősíti az eddigi munka helyes irányvonalát.

Ki nyeri a vándorzászlót? Május 2-án döntés!

Május az ünnepek hónapja, a mi számunkra! A Horánszky-utca 24. május 2-án is ünnepi külsőt ölt! Hogyne, mert akkor lesz a nagy nap, az összejöveteli ülés keretében, a vándorzászló kiosztásának napja! Ekkor dől el, melyik csoport nyeri a „legjobb sajtóterjesztőnek” járó jutalmat!

A verseny már régen és nagy igyekezettel folyik. Jöttek sorba a sajtómegbíztottak, úgy hordták be az előfizetéseket, mint szorgos méhecskék a kaptárba a mézet. Néha kíváncsian és izgatottan megkérdezték:

— Bajtársnő, hogy állunk? Majd még izgatottabban:

— És hogy állnak a többiek? Meg kell mondanunk, a verseny nagyon szép eredményeket hozott. Megható volt, mennyire fűtötte bajtársainkat a lelkesedés, milyen lendülettel és örömmel vetették magukat a munkába. Csak így tovább, bajtársak! Vigyük szét minél szélesebb körbe a mi hangunkat, hadd gyűrizzön minél távolabbra, hadd jusson el minden hadigondozott fülébe: „Ez a te Híradó, ez a te szócsoved! Ez értesít mindenről, ami érdekel s ez juttatja el kiáltó szavad ahhoz, akinek szól!”

Besűt a nap a Horánszky-utca, végigsimogatja a gazdájukra váró zászlókat. Virít a zászlócska, kelleti magát a beszőremelő napfénybe. Mintha azt kérdeznék kacéran: „Nos, melyitek lesztek?” Gyenes Jánosné

Besűt a nap a Horánszky-utca, végigsimogatja a gazdájukra váró zászlókat. Virít a zászlócska, kelleti magát a beszőremelő napfénybe. Mintha azt kérdeznék kacéran: „Nos, melyitek lesztek?” Gyenes Jánosné

Szerkesztői üzenetek

Mező Gyula, Elekényes. Gabonabeszolgáltatási ügyében ártunk illetékes helyre, hogy azt méltányosan intézzék. Alkalmaztatási ügyben megírt kérvényét küldje el hozzánk, amit mi partolólaj illetékes helyre eljuttatunk.

Fuhrmann József, Bezenye, Szatmár Józsefné, Vészto, Szűcs Sándor Kengyel, Benesik Imre Békésszentandrás, öv. Petzko Géza, Nemesdél, Méhes József, Somogyvárvahely, Puskás József, Nemesdél ügyeltek, kérelmüket kedvező elintézésre illetékes helyre juttatjuk.

A játszótéren kora délelőtt kevesen vannak. Néhány gyerekkocsiban csacsemő és még vagy egy tucat iskolaköteleskoron aluli kisfiú, kislány. Amott az a pár nebuló ugyan már bizonyosan elmúlt hatéves, de a tavaszi napsütés az iskolapadból kicsábitotta őket golyózni erre a X. kerületi homoktengerre. Mindezek azonban együtt sem tesznek ki ötven főt, még ha néhány mamát is hozzászámítjuk. Így viszonylagos csendben ki homokvárat épít nagy szorgalmasan, ki golyózásban méri össze erejét pajtásával. Két kislány ugráló-iskolával szórakozik, négy srác meg egyérintőzik. Alig van zsvivalgás, a csendben csak az arrahaladó villamos csilingelése s ott a sarki megállónál a fűtőskalausz szipjele jelent eseményt.

Lassan mind élenkebb lesz a játék. A golyózók már-már öire mennek, mert egy golyó a kanálisba szaladt; az ugráló-iskolás lányok azon vitatkoznak, vonalra lépett-e a kis Márta.

Vajjon vannak-e ennél sorsdöntőbb kérdések számukra, mint az „abszolút igazság”, a játék

tisztasága? — ezen tűnődöm éppen, amikor...

És csakhamar meggyőződtem, hogy van. Egyszerre nem volt fontos, Petié volt-e a kanálisba tévedt golyó, vagy Pistás; Évike sem firtatja, hogy a lábnyom a vonalon a kis Márta cipőnyoma-e. Mert történt valami.

Egig hatoló sípolás hallatszik, de nem a fűtőöstől, hanem pont a másik irányból, ahol a Gyár van. A Gyár, így nagy Gy-vel, mert hisz mind idevalósi gyerekek a MÁV-kolóniáról. Annyit pedig megérdemel mindenki hazája, hogy nagy kezdőbetűvel írjuk. A sípolás után nyomban kitarul a nagy szárnyaskapu, valami ilyesfajta hang hallatszik, hogy: dzsódzsó-dzsó — a gyerekek álmélkodva bámulják a szélesre tárt kaput, melyen keresztül e pillanatban kigördül — a mozdony.

Gyermekszoba: az Élet

A mozdony! Most semmi sem fontos! A gyerekek a tér minden részéről versenyfutásban igyekeznek oda, ahol néhány lépésnyire ott áll ő, a mozdony. Az előbbi álmélkodás felenged s örömteli zsvivalgásban oldódik fel a csend, élénkül meg a tér. Így üdvözlők a kicsinyek ezt a gépet, mely valódi síneken toppant elbük, kiknek sosem volt játékmozdonyuk. A meglevenedetett játékkereskedés jött el most legigazibb, legnagyobb szerűbb játékaival. A nagy játékkereskedés: a Gyár. S a játékot ők nem a nőrsz simogató kezétől kapják, hanem a nagy és nem ritkán goromba tanítómestertől: az Élettől. Így tanulnak ők játszani nagy méreteken, mindjárt a valószágban.

— Vigyázz magadra, Zsuzsika — hallatszik a figyelmeztető anyai szó. De az anyuka nem hívja vissza Zsuzsikát, hanem inkább felkel a padról és ő is odamegy megnézni a mozdonyt.

A mozdony maga ott áll miniumvörösen. Öten-hatan a tanak körülötte. Az egyik előmunkás lehet, mert köré csoportosul a többi, úgy hallgatják. A kicsinyek meg bezárják a kört és rettentő tisztelettel nézik a bácsikát a mozdony körül.

Ki csinálta a mozdonyt?

A hároméves Petike odabiceg a kékruhás bácsikához és teljes komolysággal mondja:

— Ugy-e az én apukám esztejgálta a dugattyút.

— Aztán hogy hívnak téged? — kérdi az egyik bácsi, aki úgy simogatja a mozdonyt, mint a gazdaember a legjobb tehenét.

— Kejeles Pistike, az apukám meg Kejeles László. Ott dolgozik veletek a gyárban.

De ezt a nagy bizalmaskodást már nem tűrik a többiek. Kérdések ropennek, hogy az én apusám így, az én apukám úgy. Csaknem újra birokra kelnek, hogy kinek apukája csinálta, mikor a bácsik szípen leülnek, mindegyik térdére ültet egy-egy porontyot és sebtiben elmagyarázzák:

— Tudjátok, gyerekek, ezt a mozdonyt mi mind együtt csináltuk. A te apukád, meg a tied, meg a tied is. Az egyik a kereket csinálta, a másik a kéményt. S mindezt többen egyszerre.

Most egy másik veszi át a szót. — Még ez sem pontos. Úgy kezdődött, hogy valahonnan egy vasbányából áchozták a nyersércet, hogy mi öntsük vasú kemencéinkben.

— Az én apukám — mondja a kis Márta megfélebbezhetetlenül.

— Idegen a te apukád, meg a többi martinus.

— Hogy hozták ide a bányából a vasat? — hangzik a kérdés.

— Vonaton!

— Vonaton?! Akkor azt is moz-

dony húzta — ismerik fel boldogan többen is a helyzetet.

Igen! Gép, mozdony: élet. Szálguld előre, de tolatni is tud. Hoz élelmet vidékről, szemet a bányából. Visz ruhát, cipőt, gépet, fahurát és külföldre. Mozdony — nagy szó. S ezek a gyerekek tudják ezt, mert az apukájuk csinálta.

— Na, ki akar mozdonyvezető lenni? — teszi fel az egyik férfi a gyermekálmokból jól ismert kérdést.

Boldogan csüngnek rajta vagy hatan is, hogy örömtias játékba menjen át a vágyakozás, amit annyiszor éreztek a kirakatiúveg mögött díszelő kis mozdony láttára: amelyet nemcsak a táblaüveg választott el tőlük, hanem egy, a számukra még nem sokat mondó, mégis oly jelentős cédula, amiről — csak azt tudták, hogy arra van feírva az a szám, ami apukának drága.

— Csak péntekre mondta az uram — beszélget két asszony — és ma csak kedd van. Mostanában valahogy gyorsabban megy a munka.

... S amikor felbög a gyár szirénája (a gyermek észre sem vették, hogy megéheztek), alig akartak megválni a mozdonytól, jó bácsiktól, akik az ő apukájukkal együtt csinálták a mozdonyt, akik most hazamennek az ő gyerekeikhez játszani.

Azok a régi, gonosz mozdonyok

Egy másik kép is eszembe jut még 1942-ből, mikor a frontra mentünk.

— Ha nem volna mozdony, maguk nem mehetnének ki, nem vinnék el szemefényét, egyetlen fiamat, Jánost. Az Isten verje meg a mozdonyokat! — ezt mondta a Kiss néni a ferenvárosi álmóson.

Alig tudtuk megmagyarázni, hogy nem a mozdony a baj, hanem azok, akiké a mozdony. Küldték ők csatába gyalog meg lóháton is az embereket, míg nem volt gép.

Magyaráztunk, mondom. De Kiss néni meggyőzni nem tudtuk és talán nem is fogom már soha. Most is a mozdonyt lesi minden nap, mikor hozza haza szemefényét, egyetlen szívbéli magzatját, a Jánost, ki az urak vonatán az urak akaratából element harcolni az urakért, meghalni az urakért a Don mellé.

Mi mozdonyaink! Hozzátok haza a Jánosokat, kiket elvittek az urak mozdonyai!

És még valamit el akarok mondani. Ez a gyár itt, meg a másik Diósgyőrben, a harmadik Ózdon, a negyedik Győrött és így sorjában a többiek: a mi gyáraink! A mi mozdonyainkat, traktorainkat gyártják. Ezek a gyárak tegnapelőtt még romok voltak, de mi

verejtékeztünk, többet-kevesebbet nélkülöztünk s ime, a gyárak állannak. Tegnapelőtt százezer dollárt ölt bele az állam, tegnap még tízmilliókat húztunk el a szánktól, mert kellett a gyár, nagyon kellett a mozdonyok.

Miénk a gyár, miénk a gép

De a gyár ma már kifizeti önmagát. Nincs ráfizetés, mert a Petike és Zsuzsika papái többet termelnek, mint a háború előtt. De nem csak ők! Mi valamennyien dolgozók itt az országban fogjuk szorosra a csákányt a bányában, járunk be szaporábban a szövőgépbe, adjuk össze gyorsabban a számszlopokat, termelünk többet künn a földken!

Ez az ismeretlen láz, az önmagunkért, önmagunknak való munka láza dicőség-kiszorít fon embermilliók feje köré és hirdeti: élünk — s hogy hogyan, azt mi szabjuk meg.

Értitek-e gyerekek a Golgotatéren, érti-e a Jánost hazavárá Kiss néni?

A gép, ami az ember barátjának született, de ellenségeink a pénz nemlétező jogán bitoroltak, az egyetlen jogon: a munka jogán visszaszállt az emberre és segítőtársa lett!

Nyíljék ki hát gyakrabban a szárnykapu, hangozzék bele a játszótér kacajába a figyelmeztető sípolás. Új és új mozdonyok készülnek, hogy gazdaggya tegyék életünket és soha el nem múlóan hirdessék az emberi alkotás diadalát!

SZABADULÁS

ELBESZÉLÉS

Írta: BARÁT ENDRE

Akit négy fal közé zárnak, s nem engednek be hozzá hirhozót, — annak csak sejtelve támadhat arról, ami a nagyvilágban történik. A vak író érzékeny idegrendszere megérzi, hogy ezen a tavaszon különös játékba kezdett Európa.

Valóban történt kezdőben egy és más a várbörtön falain kívül. Nagyot lélegzett Európa.

Párisban izgatott, hangos, dühöskedvő munkástömeg ismét barrikádokat épít. A nemzeti gárda felvonul ellenük, — s a nemzeti gárda csatlakozik hozzájuk. Lajos Fülöp lemond. Kiküldik a köztársaságot.

Táncsics tenyerére hajtott fejével mereng a börtönében.

Lamartine elvállalja a miniszteri tárcát. A forradalom eszméi végigsuhognak Európán. Metternich, a hidegfejű reakciók. A zsarnokság és a maradiság fészkeit piros láng perzseli fel: Bajországból letaszítják a trónról I. Lajost s a szép Lola Montez rózsaszín tündöklését bevonja az este barna homálya.

Berlinben a forradalom áldozatai felett a királyi udvarban szolgálatnak szentmisét.

Táncsics nyugtalan léptekkel náregeti börtönét.

Milanóba bevonulnak az olasz szabadságharcosok. Az osztrák megszállókat diadalujongással kiűzik az országból. Angliában a chartisták csoportja véres harcban áll a polgárőrseggel.

Marx Károly és Engels Frigyes kiadja „kommunista manifestumát”.

Táncsics a napsugárra les, mellyel a befalazott ablak résén üzen s forradalmi tavasz.

Európa hánykolódik, zihál, li-déretet ráz le a melléről.

A magyar országgyűlésen Kossuth szavai visszhangozzák a párisi februári forradalmat. A Pülvax-kávéházban a tizenkét pont lángbetűt írja az ifjúság:

Táncsics feláll a székre s dült, szomjas arcát az ablakrácsához szorítja.

Lassú eső motozkál felhős az ég, nircs sugár, homályos a cella. Táncsics felnéz az ablakrésre, mintha várná, mikor hajítják már be azt a szabadító, fényes kulcsot...

Délután távoli zsbongás üti meg a fülét. Egyszerre, közvetlenül az ablak alatt egy férfi hang:

— Jönnek, átaljönnek Budára! Ebben a percben megtudja Táncsics, hogy eljött a szabadulás órája.

Átjönnek...! Kik azok, akik átjönnek?

Nem tudhatja. De úgy érzi, hogy érette jönnek.

Ekkor bejön a téparancsnok. Haláláspadt. Mintha jelentést tenne egy nagy úrnak, föllebbvalónak, úgy mondja:

— Táncsics úr, forradalom van. A néptömeg már fent van a várban.

Az író feláll. Szívére teszi kezét, míg alig hallható sóhaj hagyja el ajkát:

— Én Istenem, forradalom... A parancsnok akadozva folytatja:

— A tömeg önért jön... Ki fogja szabadítani...

Így mondja: ki fogja, nem pedig ki akarja szabadítani. Ezzel már meg is mondta, hogy eszeiben sincs ellenszegülni, vagy megakadályozni a sokaságot, hogy megtegye, amit kíván. A tömeg ki fogja szabadítani!

Táncsics utánamondja:

— Kiszabadítanak engem...

Hirtelen megrázza az elérzékenyülés: a könnyek ellepik arcát, bozontos szakálla egészen nedves lesz. Táncsics Mihály sir. A boldogságtól hullnak könnyei. Bejönnek érte, kihozzák a börtönből. Hát nem szólott hiába

MÁJUSI DAL

Írta: ZELK ZOLTÁN

Mint gyermek, aki hazatérő apja felé szalad, úgy fut mostan dalom, oly tárt karokkal, sikongva, repesve e májusváró, boldog hajnalon!

S hű holtjaink idézi, őket hívja, kik megfulladtak hóhérvölgyben, akiknek csontja vonat alatt roppant, de beitta lelkük minden elem:

s virágban porzó lettek, nedv a fában és bányafalban megbújó erek ez alkotni, munkálni sose szünő, holtan is örök művesek!

Kohó kihülne, omlana a tárna, kemény ledőlne a gyárak felett. Önellkülük, s aszály fálná a rétet s chullnának a béna fellegek!

Mert velük föld e föld, ország ez ország és velük vagyunk mi ilyen erősek: sziklába vágott, ki arcunkba vágott, aki csak fegyver által volt erősebb.

Ezért, hogy mostan százezernyi állunk és indulunk a városszéleken: ők harsognak e százezernyi szájjban s a szélben úszó transzparenszeken!

Ők dübörögnek százezernyi lábbal, kiket megölni sohasem lehetett — S nem én dallok, de ők dalolják vélem e májushívó boldog éneket.

A munkaerkölcsről

bészélgettem a minap hazafelmenet egyik jó bajtársával, ki a MAVAG-ban gépkatós.

— Csodálatos az a változás, ami az utóbbi időben végbement nálunk a termelés emelkedése és a munkaerkölcs megszilárdulása terén — mondotta —, de azért valószínűleg nagyon nem tetszik.

Kicsit meglehetősen arcot vághattam, mert barátom sietve megnyugtatót:

— No, ne ijedj meg! Nem ingok én meg egyetlen pillanatra sem, de hát nézd! — És újjával hátrajelé bökött.

Az Oroczy-téri villamosmegálló-nál, jó forgalmas helyen messze-messzén gondoskodnak az útutazók és átszülő közönség szórakoztatására. Nem, nem a BSZKRT, hanem a harmonikus vak koldus. Alkalmi volt hadifogoly, hadifogoly, mert egy kővénszélén vén katonaköpeny van rajta. Ott ül sániján, a födön, lábai előtt kis tányér. Ő pedig nyúzza reggeltől estig, hogy negyvenhatos sárga villamoson siet a babájához. Persze, (szé ágában sincs a babájához sietni, sem villamoson, sem taxin (tá-nék rá bizonyosan). Majd boldog lesz egyetlen percre is itt, hagyni ezt a remekforgalmú standot. Hogyne, hogy a konkurencia elfoglalja!

Ennél a megállónál mindig esőfólszaj van. A 21-es és a 22-es villamosok elég ritkán közlekednek, úgy, hogy koldusunknak állandó közönséget biztosítanak. Azonkívül: mellette újságírás, így gyakran csörömpölnek a tányérban a beléhullajtott 10—20 filléres. Egy-egy fordulóra 1.20—2 forint. Ennyit számoltunk össze kíváncsá-gunkban. Ahogy elmegy egy villa-mos, biztos mozdulattal kerül a zsebbe az aprópénz. Kezdődik elől: új sláger, új nyeresemény. Szóval tízpercenként, mon-djuk, 2 forint, óránként 12. Szó-lid napi nyolc órát számolva... 96 forint. Azért mondtam előbb, hogy telnek taxira.

Újra barátom veszi át a szót: — Most persze a Hazánk ír-hatja, mint a múlt héten, hogy az utcai koldusokat nem lehet egyszerűen rendeletileg eltüntet-ni. Az is lehet, hogy sietelennék gondol valaki, vagy azt mond-ják: ha ürgyit, tessék, üljön oda maga is. Csakhogy én gép-katós vagyok, örödérem két forint negyvenkét fillér. Majd ha többet termelünk, még több lesz. A múltkor nagyon hatása-alá került az a koldus, ki a Royal előtt áll nyakán táblával: „Képzeld magadat az én helyem-ben! Hát most elképzelsz: havi két és fél ezer forint! Legalább kétszázötven ötszázötven lakás és ruhák! Na, szervusz!

És felugrott egy 23-asra, hogy hazavigye a szoba-kony-hás lakásba, komfort nélkül. Mert ő „csaló” gépkatós, nem pedig koldus.

Lehet, hogy neki van igaza? Van egy indítványom! Hogy a Hazánk is igaza legyen, nem rendeletet sürgetek. Hanem végre intézkedést, gyors és alapos végrehajtást.

szj.

Zúgó, zakatoló gépek között járunk a Hazai Pamutszövő-gyár újpesti üzemében. A levegőben mikroezkópiku; pamutfonalnyok, melyeket sietve szív fel az óriási mennyiségű végighúzó szövőszövő berendezés.

A gépek mellett nők, férfiak, amint szinte cikkázó karral ren-dét tartanak a pamutfonalak ren-getegében és szemet kápráztató gyorsasággal lelecsap kezük a rakoncátlan, do, szakadó fonálra.

R É G E B B E N

a gép rabszolgái voltak ezek a dolgozó emberek, ma ők a gépek urai. Régebben robotosai voltak a gyárnak, a gépek gazdáinak, ma a gépek munkája, egész teljesít-ménye az ő jólétüket szolgálja. Ha többet termelnek, a több szö-veftől nemcsak több ruha, takaró lesz, de több élelem, jobb egész-ség, szórakozás, több szabad-ág...

Fülnk lassan megszokja a zajló morajt, szemünk már fi-gyelni tudja az ujjak apró mun-káját s ahogy végigvándorolunk a pergő orsók útvezetőjében, meg kell állnunk egy fiatal, még hisz-évet sem betöltött munkásnő ol-dalán, mert ujjai a bravurzonog-rafutamok gyorsaságát is túlha-ladóan, villámszerűen hozzák rendbe és sodorják be az első-akdt fonalat.

Ki ez a fiatal nő, aki négy gé-pet igazgat, vigyáz egyszerre s aki még a többi ügyeskező társai közül is kitűnik?

Engedelmet kérünk a munka-vezetőtől és megállítjuk munká-jában.

**Befellegzett egy „üzletágnak”
Lefüleltek egy szélhámosnőt
aki rászedte a hadifogoly-hozzátartozókat**

A rémlírek elültek. Mire e sorok megjelennek, az első hadifo-goly-szerelvények megérkeztek. A foglyok nem haltak éhen, nem vitték őket Görögországba, sőt még Mongoliába sem és ezt a tényt még a reakció is kénytelen belátni, — legyen ez bármilyen fájdalmas is egyesek számára. Ezzel szemben egészségesek, épen-erőtől duzzadtan érkeztek meg és az egész magyar demokrácia örömmel fogadja őket.

A hadifoglyokkal kapcsolatos rémhíreknek elsősorban természetesen politikai céljuk volt, de nem utolsó sorban profitáltak a hadifoglyok hozzátartozóinak hiszékenységből kis kalandorok, szél-hámosok és csalók. Ennek az üz-letágnak persze most a hadifog-lyok hazajövetelével befellegzett. Többé már nem lehet senkit sem reméltben tartani vagy megsza-rólni azzal, hogy hadifogságban lévő férjét elviszik Görögországba katonának, vagy felkeresni a ha-difogságban lévő édesanyját és az éhező fia nevében pénzt és csomagot kérni és azután odébb-állni. Ezt ma már senki nem hinné el. A reakció azonban gon-doskodott arról, hogy ne vesszen el minden lehetősége annak, hogy kis családok, szélhámosok felhasználják a még mindig tájékozatlan hozzátartozókat. Ime, egy eset a sok közül.

A napokban Kármán Imréné budapesti kereskedő özvegye la-kásán megjelent egy Szengyel Anna nevű asszony. Elmondotta, hogy a férje tegnap érkezett meg hadifogságból és vele együtt ér-kezett Kármán József nevű fia is.

— Jaj nekem, ha maga látná a fiát, nem ismerné meg. Elő ha-lott — így Szengyel Anna.

Eiképzhetjük, milyen hatást

ÁRPÁSI AGOTA

vagyok — villan felénk egy pü-lanatra nagy fekete mosolyos szem és közben továbbvigyázza gé-peit.

Következő kérdésünkre elko-morul egyébként életvidám arca.

— Nem — mondja — nincsen apám. Árva vagyok. Hadárva.

Lassan, kibontakozik a fiatal nő tragédiája. Apját 42-ben ki-hajszolták a határre, 43-ban el-tűnt és azóta — immár 5 éve — semmi hír.

A gyermekleány, hogy élhessen, iskola helyett munkára kényszer-ült s noha még 20 éven innen van, már 3 éve dolgozik, mint szövőnő a HPS üzemében.

— Szereti munkáját? — kér-dezzük.

— Nagyon — villan fel a szem és tekintete végigsimogalja a négy gépet. A munka a vigaszom, visszaváradta éltedemet. És öné-rzetet ad a tudat, hogy a magam

MEGBECSÜLÉSSEL

két kezével tartom fenn magam”. — Nagy szó ez, — mondjuk és azokra gondolunk, akik 18-ik élet-évüket a szülők védőkarjai alatt éltek, a család biztonságában s aki-ket nem foztott meg a fasizmus veszett örülete éltartó apjától.

köszönünk el a kis hősnőtől, a munka fiatal, magabiztos hőstől és amíg továbbhaladunk az orr-ök dobpergése közepette a munka katonái közt, a munkavezető fü-lünkbe súgja: — Úgy nézzon rá, hogy ez a kis hadárva lány... élmunkás! Olyannyira megva-gyunk elégedve a munkájával, hogy üzemi kitüntetést is kapott.

Lám! Erről nem is szólott.

Tisztelet a munka hőseinek és külön tisztelegünk azok előtt, aki-ket megtépett a háború vihara és mégis keményen megállják helyü-iket s az elsők, a példamutatók közé küzdik fel magukat!

Sebes Árpád

**Emlékplakett hirdeti
a szabadságeszmék
és a hadifoglyok
együttartozását**

Az 1948-as évet a szabadságharc 100 éves évfordulója és az első ma-gyar hadifoglyok hazatérése teszi örök emlékeztetővé.

A Volt Hadifoglyok Bajtársi Szö-vegsége hazafias és egyszerűmínd bajtársi kötelességének tesz eleget, mikor egybekapcsolja és megörökíti

két történelmi eseményt.

A hadifoglyok hazatérése nagy feladatot ró a magyar társada-lomra s ebből a munkából elsősor-ban a mi Szövetségünk mint csücs-szervezet veszi ki részét. Rajk László belügyminiszter átértve a Szövetség nagy feladatait, megértő támogatást nyújtott, hogy áldozatkész munkán-kaht hivatásunk magaslatán állva oldhassuk meg.

A Szövetség a centenárius alkalmából művészi kivitelű emlékpla-kettel készítettet. A plakett terv-rajzát Czeglédi István, megminta-zását Piri Kálmán bajtársak vállalták, mindeketten országshírű volt hadi-fogolyképzőművészek. A plakett a külön e célra alakult Centenárius Emlékplakett-Bizottság hozza forga-lomba és juttatja el a világrész magyarjaihoz, hogy hirdesse a hadifoglyok és a szabadságeszmék együttartozását.

Az izléses kivitelű veret ára 5 forint. Minden VHBSZ-csoport je-lentse be igénylését: a VHBSZ Cen-tenárius Emlékplakett Bizottsága Központi Irodájában (Bpest, VII., Erzsébet-körút 54. I. 2.). A plakett belügyminiszteri engedély alapján házról házra járva kell terjeszteni.

Célunk az, hogy a VHBSZ Centenárius Emlékplakett minden lakás, üzem és hivatal ajtaján hirdesse: Itt demokratikus, szabadságszerető emberek laknak és dolgoznak. A tel-jes bevétel a hazatérő bajtársak se-gélyezését szolgálja.

Alább közöljük Szentmártonkőta községi előjáróságának az Emlék-plakett Bizottságához írt levelét:

„Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövegsége Centenárius Emlékplakett-Bizottsága, Budapest.

Községi főjegyzőnk címére érkezett 10 db Emlékplakettet a község háza dolgozó közöni elárusítottam.

Bár köztisztviselői fizetésünk ala-csony, abban a tudatban, hogy segít-ségére lehetünk hadifogoly-bajtársai-nknak, meghoztuk ezt az áldozatot.

Szentmártonkőta, 1948. április 20.

Dóczy István,
irodatiszt.”

Fentiekhez még azt jegyezzük meg: bárosok a magyar társadalom tehetősebb tagjai olyan áldozatkész-séggel és segyi elnökarással állnak ügyünk mellett, mint a dolgozók!

Reméljük, a jövőben így lesz.

a célja „illetékes egyházi hely” legújabb közleményének. A kör-mönfont nyilatkozattal akkor is foglalkozni kellene, ha nem lenne említést rólunk, hadifoglyokról.

A szemforgató közlemény két dolgot vet kiváltkép a demokrá-cia szemére. Azt, hogy nem emeli a nép életszínvonalát és nem gon-doskodik a távollevő apák, fiúk és testvérek hazahozataláról. Ime, „illetékes egyházi hely” nem vesz tudomást arról, hogy ebben az országban a hároméves tervet munkaversenyekkel túlteljesítik és ezáltal az „illetékes” főpász-torkodása óta szakadatlanul

**emelkedik a dolgozók
életszínvonala**

Az egyházi reakciónak nem a szociális demagógia kártyavarárt kellene építgetni, hogy híveket toborozzon és megtartsion. Azon-ban kis igazság van az említett közleményben is. Az, hogy a volt százezerholdások, bányatulajdo-nosok, iparbarók és spekulánsok életszínvonala valóban nem emel-kedett, sőt rajta van a demokrá-cia, hogy ne emelkedjék. Tehát a főpásztor e nyájnak életszínvona-lát reklamálja a demokrácián.

Vagy ha nem így van, vajjon miért nem emelt szót meg a fil-szabadulás előtt, Horthy idejében, „illetékes egyházi hely”? Akkor kielégítették a nép életkörülmé-nyei? Igen, az említett mágnások életszínvonala valóban kielégítő volt. De csak az övék!

A nép életszínvonalát nem pász-torlevelekkel, hanem munkával — és kizárólag munkával — lehet felemelni.

Még megdöbbenőbb számunkra az a szemhunyas, amely nem ve-szi észre, hogy

**a hadifoglyok
nagyobbik része már
ittthon van**

Azok a hadifoglyok, kiknek fegyvereit átok helyett áldással kísérték, mert így követelték azok, akiknek életszínvonala miatt sopánkodik most az „illetékes”.

Am, a még kintlévő hadifog-lyok hazahozatalá-oz sincs túl-sok köze az ékesszólásnak. Hogy mi idehaza vagyunk, annak oka az, hogy a magyar nép szorgal-masan dolgozott, nem hallgatott a demokrácia ellenségeire és szün-telenül erősítette a nép uralmát.

A kintlévők sorsa feletti ál-aggódásra sincs ok. Az első szá-lítmányok már meg is érkeztek és jön a többi is. Persze ez is azért, mint ahogy a nép életszín-vonala emelkedik, vagyis legke-vésőbb a Magyar Kurir sürgeté-sére. Hanem azért, mert a kor-mánytényezők megtárgyalták a Szovjetunióval s az méltányolja felelős államfőink, tehát a magyar nép kérését.

Vannak nekünk bajtársaink Nyugaton is! Sőt, nem egyszerű hadifogságban, hanem Indokina dzsungleiben, belga bányákban s egybeült sanylódnak. Ezeknek sorsa valóban fáj a magyar nép-nek, nem úgy „illetékes egyházi helynek”, mert hisz erről nem tesz említést.

Hadd adjunk mi hangot az ő fájdalmának:

A még sötétben botorkálók előtti is világotosságot gyújt az ilyen nyilatkozat, — zavartkeltő célját el nem éri. A nép Krisztus tanait választja, a felebaráti sze-retetet választja, a népből a né-pért való papságot választja.

S éppen május 1 is bizonyítja, hogy a nép a demokráciát vá-lasztja.

**Segíts
az árvízkárosultakon**

Szociális segítésre (élelmezés, ruhá-zás, gyermekvédelem stb) szánt penz-beli adományodat lized be a népjóléti minisztérium 166.050 számú posta-tárcaképenzári csekk számlájára.

A házak újjáépítésére szánt adomá-nyodat pedig az építés- és közmunka-ügyi minisztérium 167.000 számú letélti számlájára

A Híradó célkitűzéseivel hiven a bajtársak problémáit felszínen tartja és azok megoldásában igyekszik segítségükre lenni. Az 1947-es szállítások után „orvosi tanácsadó” rovatot vezettünk be, ezzel, úgyhisszük, jó szolgálatot tettünk.

A most meginduló szállítások ismét napirendre tűzték nemcsak az egészségügyi kérdések helyes megvilágítását, hanem az e tárgyban megjelent rendeletek szakzerű ismertetését is. Eppen ezért az „Orvos válaszol” címmel új rovatot iktatunk lapunkba. Felhívjuk bajtársaink figyelmét országhatáron kívül és belül egyaránt, olvassák el ezt a rovatunkat, abban foglaltakhoz tartsák magukat és ilyen értelemben világszerte fel a többi bajtársakat is.

E rovat vezetésére dr. Füsthy Ödönt kértük fel, aki a következő hetekben röviden összefoglalja az egészségüggyel kapcsolatos kérdéseket.

Miért kell orvoshoz menni?

Többen fordultak hozzánk a kérdéssel: *miért van szükség arra a hazatért bajtársakra, hogy Debrecenben hosszadalmas orvosi vizsgálaton essenek keresztül és otthon is 20 napon át négy naponként jelentkezzenek a községi vagy körorvosnál.*

A sok esztendeig tartó háború többé-kevésbé megviselte az ember szervezetét. Hazatért bajtársaink között sokan vannak olyanok, akik — bár talán nem is tudnak róla — kisebb-nagyobb betegségekben szenvednek. A magyar demokráciának egészséges, munkaképes dolgozóira van szüksége. Hogy ez nemcsak szólás-mondás, azt bizonyítja az, hogy Debrecenben minden bajtársat alaposan megvizsgál az orvosok sora és a vizsgálatot folytatja a hatósági orvos a hazatért lakóhelyén is.

Azt akarjuk, hogy a beteg bajtársaink gyógyuljanak meg, de ez csak akkor lehetséges, ha tudjuk, hogy mi a betegségük; ezért nem elégedünk meg azzal, hogy azokat nézzük meg, akik tudják magukról, hogy betegek, hanem különböző módon végzett vizsgálatokkal keressük bajtársaink esetleg rejtett betegségét is. Ezért végzünk röntgen-, vizelet- és székletvizsgálatot és ezért vizsgálják meg az orvosok a bajtársakat tetőtől talpig.

A bajtársak között lehetnek olyanok, akik fertőző betegségek csíráit hordják magukban és — ha nem állnak orvosi megfigyelés alatt — nemcsak, hogy állapotuk rosszabbodik, hanem családjukat és környezetüket is fertőzhetik. Ezért rendelte el a népjóléti miniszter azt, hogy hazatérése után 20 napon át négy naponként mindeki köteles jelentkezni a hatósági (községi, kör-) orvosnál.

Sajnos, az a tapasztalatunk, hogy a múlt esztendőben a bajtársaink csak egy része hajtott végre ezt a maguk és családjuk érdekében kötelező rendelkezést.

A múlt évben előfordult, hogy a hazatért bajtársak elmulasztották teljesíteni jelentkezési kötelezettségüket és csak később kérétek ingyenes gyógykezelésüket. A határidő lejárt, ennek az volt a következménye, hogy csak hosszú utánjárás után, mint hadirokkantok kaphattak ingyenes gyógykezelést.

Nyomatékosan felhívjuk a hazatért bajtársaink figyelmét arra, hogy ne vonják ki magukat az orvosi vizsgálat alól, ne zaklatást lássanak ebben, hanem a kormányzat szeretetteljes gondoskodását, mélyen azt akarja elérni, hogy bajtársaink a háború viszontagságait kiheverve, minél előbb egészséges, munkaképes és az ország újjáépítésében tevékenyen résztvevő dolgozó tagjai lehessenek országunknak.

(Következő közleményünk:

Ingyenes gyógykezelés és gyógyszerellátás.)

Munkateljesítményükkel példát mutatnak salgótarjáni bajtársaink

Eredményes munkát végez a Nógrád megyei VHBSz szervezet. Nógrád megyében a VHBSz-nek 1600 tagja van, akik közül kitűnő munkaeredményekkel nem egy magára irányította a figyelmet. A hároméves terv nagy munkájának végrehajtásában országos viszonylatban is első között van Forák Lajos bajtárs, a nógrád megyei csoport egyik vezetője, aki egyik élharcosa volt annak a munkacsoportnak, amely a Hungária Villamosági Rt. hároméves tervének két és fél évre kijelölt munkáját, hét hónap alatt teljesítette. Szinte hihetetlenül hangzik ez az eredmény. Mi nem csodálkozunk. Forák bajtárs a Szovjetunióban járt. Ő látta a szovjet nép munkáját. Az ő nyomdokokon halad.

Hajnalos István tehenylovács bajtárs is az élmunkások közé tartozik. A rimamurányi gyár dolgozója 133%-os átlagot ér el munkájával. Természetes, hogy a vármegye lakossága felfigyelt a VHBSz-szervezet munkájára s a lehetőséghez képest támogatja a volt hadifoglyokat. Az MND Sz helyi szervezete, élén Ocsel Jánosné és Kerekes Sándornéval értékes támogatást nyújtott a salgótarjáni VHBSz csoportnak.

Külön kellene foglalkozni a nógrád megyei szervezet kultúr-gárdájának munkájával. Elsősorban a már híressé vált 14 tagú tangóharmonika-zenekarral, amely Hegyi Pál karnagy vezetése alatt számos nagy sikert könyvelhet el. A zenekar a közeljövőben Budapesten szándékozik bemutatkozni. Van ezenkívül a nógrád megyeieknek egy ugyancsak kitűnő héttagú tánczenekaruk. A prózai színjátszó-csoport most van alakulóban.

Nógrád megyében is nagyon várják a még hiányzó bajtársak hazatérését. A VHBSz szervezet vezetősége a hazatérő hadifoglyok fogadására megtette előkészületeit. Munkájuk arra irányul, hogy a hazatérőket azonnal segítségben tudják részesíteni. Eredményes munkájukhoz, szükség van a vármegye egész lakosságának segítségére is.

A hazatérő hadifoglyoknak feltétlen szükségük van erre és a magyar demokráciának szüksége van a hazatérőkre. A segítség nem maradhat el.

MAGYAR HADIROKKANT HADIFOGLY

HIRADÓ

1948. április 30.

1

A megállapítás, hogy az imperializmus természetéből következően nem lehet más, mint reakció, agresszív és elnyomó, — egyre világosabbá válik mindenki előtt. Farkasból a legnagyobb türelem és jóindulatú elnézés segítségével sem lesz bárány. A farkasnak természetében van farkasulványa, az imperializmus sem adhat mást, bármennyire is szeretné koncentrált propagandahadjárral az ellenkezőjét elhitetni, — mint mi lényegében, még ha báránybőrbe öltözik is és szerényen bégetni kezd. Mert ezt is legfeljebb azért teszi, hogy kiszemelt áldozatát, mint Piroška nagymáját a mesebeli farkas, megtévessze és udvariás formák, s nagy sajnálkozások közepette lenyelhesse. Ez történik

Közelkelet

esetében is. Közelkelet az amerikai imperializmus számára már-már olyan, mint az éhenveszőnek a falat kenyér. Amerika életét a modern termelészközök egyre fokozódóbb felhasználása szabja meg. Ennek a felfokozott ipari és mezőgazdasági technikának fűtőanyaga az olaj. S ez Amerika földjéből lassacskán kifogy. Hogy az egész élet, Hollywooddal és a Wall-Streettel együtt egy szép napra meg ne álljon és a Dupont fegyvergyárak s kapcsolódó részek gépeit ne lepje be a por, sürgősen olaj után kellett nézni.

Már pedig olaj Közelkeleten szinte felbecsülhetetlen mennyiségben van. Irák, Irán, Saudi-Arábia sivatagai valószínűleg olajtengereket fednek be.

Igaz, hogy ezeket az olajtelepeket az angolok fedezték fel és igyekeztek kihasználni. Dehát az amerikai imperialistákat sem az Ezeregyéjszaka varázslatos meséi érdekelték, vonzották Keletre és nyugtázták le, hanem az Olajforrások mesés gazdagsága. Ráadásul az amerikai imperialistákat sem a golya költötte, vannak olyan fogdmeg legények, holmi gengszterfogásokkal még technikásabbak is, mint angol ellenfeleik. Így azután az idők járása és a kapitalizmus törvénye következtében Közelkeleten is kétvállra feltették az angol olajmágnásokat.

Szabaddá vált az út az olaj felé, csak még az itt élő néreket kellett tárdreklényszeríteni. Ez is ment volna minden nehézség nélkül, maga az arab nép még a feudalizmus bilincsibe verve él, az arab királyok, sejkék és kényurak pedig viszonylag olcsó pénzért megvásárolhatóak. Szerencsétlenségére, már hogy az olajszárazok szerencsétlenségére, épp a legkényesebb ponton terül el

Palesztina.

ahol az olajvezeték a tengerpartra ér és a vérmél értékesebb folyadék a tankhajókba ömlik. És Palesztinában már nemcsak engedelmese arabok laknak, hanem egy, a haladás eszméire erősen reagáló nép: a zsidók.

Tragikus találkozása a történelem erőinek, hogy a zsidóságnak épp akkor adatott meg a lehetőség a kétezre éves száműzetés után az ősi hazza területére visszatérni és önálló államot alapítani, amikor a közelkeleti kérdés akutá vált.

A zsidóság a megszerzés történelmadta lehetőségét minden körülmények között valóra akarja váltani. Még a gigászi Amerika

roppant erővel szemben is. Amerika joggal tart attól, hogy a megvalósuló zsidó állam nem ki-mondottan kapitalista érzelmű. Az országalapítók nagy hányada a fasizmus karmai közül menekült Palesztinába. A kapitalizmusnak a fasizmusba vezető útját végigszenvadték és ez ép elég ahhoz, hogy e szenvedésből fakadt felismerés nyomán többé ne az imperializmus csatlói legyenek.

Az angolszász imperializmus eleinte csak leplezett gazdasági és diplomáciai téren végrehajtott hadműveleteket vezetett az önálló Palesztina ellen. A zsidóság a demokratikus államok segítségével, élén a Szovjetunióval, a kis nemzetek őszinte barátjával, ezt az akciót visszaverte. De az imperializmus nem szentimentális. Amit nem sikerült bárányhangon elérnie, az után most, vicorgó farkasfoggal kap.

A palesztinai helyzet a formális háború szakaszába lépett. Hadseregek ütköznek meg, városokat ostromolnak nehéztüzérség, tankok és repülőgépek bevetésével.

Legújabb jelentések szerint a transzjordániai határt átlépte Abdullah, arab király serege. Kairóból két vonatszerelvény indult el egyiptomi gyalogsággal „ismeretlen” irányba. Háfát és Jaffát elfoglalta a zsidó hadsereg. Jeruzsálemért, Lydiáért folyik a harc. Az angolszász csapatok e harcok során nyíltan felvonultak az arabok oldalán a zsidók ellen.

Kína és Görögország után most Palesztinában is kialakult az imperialista háború újabb frontja. De igen könnyen megtörténhet, hogy mint a kínai népi hadsereg és a görög szabadságharcosok, úgy a harcoló zsidóság is — ha súlyos áldozatok árán —, de keresztülhúzza az angolszász imperializmus üzleti számításait.

A megértés és együttműködés szelleme hatja át a népi demokráciákat, mikor közös problémákat kell megoldani.

Jugoszlávia

hitleri megrohanásában és kifosztásában Magyarország is részes volt. Ezt minden kendőzés nélkül tudomásul kell vennünk. Magyar hadtestek dúlták fel Jugoszlávia földjét. Ennek következtében a békeszerződés Magyarországot Jugoszláviával szemben jóvátételre kötelezte. A „nyugati demokráciától” annyit cseplült és lebecsült népi demokrácia azonban lassan elűnteti a válaszfalat háborús támadó és háborús áldozat között. És eljutottunk odáig, hogy az áldozat nyújtja segítő kezét volt ellensége felé.

A napokban aláírt jugoszláv-magyar jóvátételi megállapodás nagyszerű tanujelét adta a megértés és együttműködés igazi értelmzetének.

„Jugoszlávia — ahogy Mrázovics budapesti jugoszláv követ kijelentette — segíteni akar a magyar demokrácia felépítésében és el minden lehetőségével, mely a barátság és a kölcsönös segélynyújtás címéllyítését szolgálja.”

Hogy ez nem csupán diplomáciai szóvirág, azt a tények maguk bizonyítják. A népi demokrácia megváltoztatja az államok diplomáciai nyelvének fogalmazását és értelmezését. Nem körmönfont ravaszkodás, mellébeszélés a cél, hanem a tények őszinte feltárása és egyenes eselékvés.

Jugoszlávia őszintén segíteni akar és valóban segít is.

A jóvátételi szállítások időtartamát hat évről nyolc évre emelte. Ez annyit jelent, hogy Magyarországnak évente kevesebb mennyiségű árutartozást kell leszállítani.

Jugoszlávia szem előtt tartja a magyar hároméves terv célkitűzéseit. Az ideai jóvátételi szállításokból elengedett 72.400 tonna nyersolaj mellékterméket. Ezt most a magyar állam másfelé tudja majd értékesíteni és külföldről nélkülözhetetlen nyersanyagokat tud érte behozni. Jugoszlávia lemondott a magyar nyersselyem-gyártás jelentős részének leszállításáról és ezáltal teljes nyersselyemkészletünkkel rendelkezünk. Ez több és olcsóbb ruhát jelent a magyar dolgozóknak. Eltekintett bizonyos textilgépek leszereléséről és átadásáról. Ez a magyar textilipar zökkenésmentes termelését, több munkás-kéz foglalkoztatását és ugyancsak több és olcsóbb ruhát jelent.

Mialatt a világ nagy részén az imperialista háborús uszítók acsarkodnak, az alatt a kelet-európai népi demokráciák a megértés és együttműködés jegyében munkálkodnak a békén és kölcsönösen építik, erősítik egymást.

Várna! Vilmos

Marx Károly

születésének 130-ik évfordulóját ünneplik május 5-én a világ dolgozóit. Az ő tudományos világnézete, forradalmi hitje, nem is oly rég még proféciaiba illő bölcsessége, távoli századoknak utat jelölő életműve előtt áldoz a haladó emberiség.

Marx Károly alapos vizsgálat után bírálat alá vetette korának legfejlettebb tudományait: a német filozófiát, az angol közgazdaságtant és a francia társadalomtudományt. Ezeket továbbfejlesztve és átalakítva jutott el forradalmi tanaihoz: az egyedül helyes, egyedül igaz világnézethez.

Rámutatott arra, hogy az osztálytársadalmak mozgatóereje az osztályharc, mely a kapitalizmus keretei között kitermeli a legforradalmibb osztályt, a proletáriátust. Ez csak úgy szabadulhat fel a tőke rabságából, ha egyszer, mindenkorra felszabadítja valamennyi dolgozó osztályt a kizsákmányolás alól és megteremtí az osztály nélküli társadalmat. Itt többé nincs elnyomó és elnyomott, hanem minden ember egyenlő. Mint Marx mondja: az osztálytársadalmak nem egyebek, mint az emberiség történelmének előjátéka. Ez igazi hivatását az osztály nélküli társadalomban élő emberiség fogja csak teljesíteni.

Csaknem egy évszázad után előbb a Lenin vezette Szovjetunió rázta le a tőke bélyegét, majd Marx tanácsa és Lenin példája nyomán újabb negyedszázad után a kelet-délkelet-európai államok, köztük Magyarország is ezen az úton halad. Eppen most, mikor végre saját országunkban, saját hazánkat építjük, meg kell ismernünk és teljesíteniünk kell Marx tanácsait.

Dicső az a nemzedék, mely ezt megvalósítja!

